

OROSHÁZA VÁROS

Fenntartható Fejlődés Helyi Programja

(Local Agenda 21)

Felülvizsgálat 2019

2019. október

TARTALOM

BEVEZETÉS.....	4
A helyzetelemzés felülvizsgálata	7
Táji értékek.....	7
Műemlékek.....	7
A helyi védelem alatt álló épületek és egyéb építmények, természeti értékek	7
Társadalom.....	8
Demográfiai viszonyok.....	8
Oktatás, képzés.....	9
Egészségügy.....	10
Szociális ellátás.....	12
Gazdaság.....	14
Ipar és mezőgazdaság.....	14
Foglalkoztatás, munkaerő-piaci helyzet	14
Infrastruktúra.....	15
Ivóvíz, csatorna, villamosenergia, hulladékgazdálkodás	15
Környezeti elemek.....	16
Levegő, zöldfelületi rendszer.....	16
A stratégia felülvizsgálata.....	18
Prioritások.....	18
A megvalósítási program felülvizsgálata.....	22
Társadalmi pillér.....	22
Szemléletformáló közösségi fórumok szervezése a helyi média bevonásával	22
Prevenció és rehabilitáció megvalósítása az egészségügyben	22
Szociális helyzet fejlesztése.....	23
Oktatás, képzés és intézményi fejlesztések	24
Közbiztonság	25
Kulturális és sportélet fellendítése	26
Közösségi közlekedés fellendítése	27
Környezeti pillér.....	29
Ivóvíz-ellátás, vízgazdálkodás.....	29
Csatornahálózat, szennyvíztisztítás.....	30

Hulladékgazdálkodás.....	32
Gazdasági pillér	32
Idegenforgalom, turizmus.....	32
Ipari park	33
Akciók részletes bemutatása.....	35
Társadalmi pillér.....	35
Környezeti pillér.....	51
Gazdasági pillér	62
Indikátorok.....	68

BEVEZETÉS

A fenntartható fejlődés lényege olyan fejlődési-fejlesztési folyamatok együttese, amelyek az életminőség hosszú távú, egyenletesen biztosítható javulását szolgálják az adott ökológiai keretek között. Ezért a természeti erőforrásokkal, a környezettel való fenntartható gazdálkodásnak együtt kell érvényesülnie a jólét elérését, megtartását elősegítő gazdasági fejlődéssel, valamint a szociális esélyegyenlőség folyamatos növelésével.

Ezen okoknál fogva a fenntarthatósági tervek készítésekor alapvető fontosságú, hogy az adott település környezeti, szociális, gazdasági helyzetét megismerjük, a meglévő problémákat feltárjuk (kedvezőtlen légszennyezettségi mutatók, kialakult szegregáció, magas munkanélküliségi ráta stb.). A fenntarthatósággal összefüggő célok és programok meghatározásának előfeltétele tehát a rendszeres állapotfelmérés, melynek egyik eszköze a település környezetvédelmi programja.

A hatályos törvényi szabályozás értelmében minden hazai önkormányzatnak önálló települési környezetvédelmi programot kell kidolgoznia, melyet közgyűlése vagy képviselő-testülete hagy jóvá. A helyi fenntarthatósági terv átfogóbb a környezetvédelmi programnál. „Küldetése”, hogy integrálja a helyi környezeti, társadalmi, gazdasági és kulturális kérdéseket, problémákat, továbbá biztosítsa a településen élők megfelelő életminőségét, azaz támogassa a helyi társadalmi-gazdasági-környezeti folyamatoknak a fenntartható fejlődés útján történő haladását. A megfogalmazott célok, programok, feladatok végrehajtását a helyi közösség valamennyi résztvevője és szektora közreműködésével képzelel el: a helyi demokratikus folyamatok támogatásával kölcsönös cselekvésre sarkall. Teszi mindezt oly módon, hogy figyelembe veszi a helyi, kistérségi és régiós adottságokat, feltételeket egyaránt. Mára a fenntarthatóság jelentősége a nemzetközi és nemzeti intézmények célkitűző és tervezőstratégiai tevékenységében olyan domináns szerepet tölt be, hogy joggal említhetjük a XXI. század elejének „civilizációs fordulataként”.

A „LA 21” program az általános érvényű fenntartható fejlődés konkrét, gyakorlati megvalósítását a helyi adottságok, érdekek alapján, az önkormányzat és a helyi lakosok, közösségek széleskörű együttműködésével javasolja folytatni. Az alapfeladat a helyi hatáskörben befolyásolható fejlődés (beruházások, fejlesztések, felújítások, intézkedések, szabályozás stb.) olyan irányú alakítása, amely mind jobban előtérbe helyezi a „helybeni” életminőség, környezeti állapot javítását, valamint a helyi erőforrások – talaj, vízkészlet, energia, emberi- és jövedelemtermelő erőforrások stb. – tartamos, azaz nem kimerítő kiaknázását. További fontos elvárás, hogy valamennyi nem helyi erőforrásra támaszkodó, de helyi felhasználásban szerepet játszó beruházó, fejlesztő, termelő, szolgáltató és fogyasztó törekedjen a fenntarthatóságot figyelembe vevő megoldások, eljárások igénybevitelére, szokások kialakítására.

Ennek megvalósíthatóságát a megfelelő politikai akarat megléte, valamint a helyi társadalmi-közösségi kultúra jellege együttesen szabja meg és egy racionális tervezési folyamat útján kimunkált stratégia foglalja rendezett keretbe.

Orosháza Város Fenntartható Fejlődésének programja 2012-ben készült el és 2014-ben került felülvizsgálatra. Jelen dokumentáció célja, az elmúlt 5 év változásainak nyomonkövetése a LA 21-ben meghatározott indikátorok és felülvizsgálati tematika szerint.

A felülvizsgálat együttműködő szereplői az alábbiak:

- Orosházi Polgármesteri Hivatal munkatársai
- Orosháza Város Önkormányzat Egységes Szociális Központ
- Petőfi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft.
- Békés Megyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
- DAREH BÁZIS Zrt

A Polgármesteri Hivatal munkatársaival történt egyeztetések alapján a monitoring csoportban – az LA 21-ben – az irodavezetők kerülnek megjelölésre, akik adott esetben kijelölik az adott iroda azon munkatársát vagy munkatársait, akik a konkrét monitoring feladatot ellájtják.

Orosháza Város Fenntartható Fejlődésének programját az Önkormányzat 2012-ben fogadta el, majd 2014-ben felülvizsgálta. A program felülvizsgálata szükséges az előrehaladások, valamint az időközi változások feltárása és adaptálása okán.

A fenntarthatósági program felülvizsgálata kiterjed a társadalom, a gazdaság és környezet állapotának felmérésére, valamint a LA 21 elkészítését követően bekövetkezett változásokra. A társadalmi adatokban bekövetkező változások elsősorban a település lakosságának változását, és ezzel párhuzamosan a gyermeklétszám változását jelentik.

Ezek a folyamatok jelenleg sajnos negatív irányba mutatnak, így trendszerű csökkenés figyelhető meg a lakosság szám csökkenésében. Az intézményrendszer vizsgálatának eredményeképpen megállapítható, hogy azok hatékonysága növekedett az elmúlt években. A szociális ellátást biztosító intézményrendszer leterheltsége is növekedett, az ellátottak száma jelentősen emelkedett. Sajnos ez is trendszerű folyamat, így az elkövetkező években nem várható a mutatók csökkenése. A nyilvántartott álláskereső száma azonban csökkent.

A gazdasági mutatókban megfigyelhetünk pozitív változásokat. A bejegyzett vállalkozások száma is évről évre növekszik, a regisztrált gazdasági szervezetek száma a településen meghaladta a 2 000-et. Jelentősen nőtt az egyéni vállalkozások száma, az östermelőké viszont csökkent.

Az infrastrukturális ellátottság jelentősen nem növekedett a vizsgált időszakban, bár a közüzemi ivóvíz hálózat hossza némileg nőtt.

További kedvező adat, hogy növekedett a település energiatudatossága. Ez a tény részben a lakosság, részben az önkormányzat tevékenysége révén alakult ki. Az önkormányzat folyamatosan törekszik azon pályázati források felkutatására és kihasználására, amelyek elősegíthetik az megújuló energia felhasználásának növekedését az egyes intézmények energia-megtakarításának elősegítése érdekében.

Az adatok túlnyomórészt az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs rendszerből (KSH adatszolgáltatásai) kerültek kigyűjtésre, amelyben a legutolsó adatok a 2017-évre vonatkoznak. Egynémely esetben más adatszolgáltatások is szerepelnek az anyagban, az adatszolgáltatók az egyes táblázatok nevével feltüntetésre kerültek.

A stratégiában megfogalmazott feladatok tekintetében vegyes képet mutat a megvalósítás felülvizsgálata. A folyamatok jelentős részében történt intézkedés, azonban a lezárt folyamatok száma kevés. A megvalósítás alatt lévő elemek mielőbbi lezárása és értékelése szükséges.

Összességében elmondható, hogy a település növekszik, mind gazdasági, mind társadalmi vonatkozásban, az élhetőség és a fenntarthatóság kedvező képet mutat. A növekedés káros folyamatai arányosan nem jelennek meg problémaként, így a fenntarthatóság érdekében hozott intézkedések kompenzálni tudják a káros hatásokat.

A HELYZETELEMZÉS FELÜLVIZSGÁLATA

Az LA 21 2012. évi elkészítését, majd 2014. évi felülvizsgálatát követően bekövetkezett változások okán érdemes megvizsgálni a helyzetelemzésben megfogalmazott alapadatokat, hiszen azok esetleges változása módosíthatja a LA21-ban megfogalmazott stratégiákat és feladatokat csakúgy, mint a jövőbeni monitoring tevékenységet is.

TÁJI ÉRTÉKEK

MŰEMLEKEK

A HÉSZ felülvizsgálata illetve 2017. évi módosítása során egyeztetésre került a műemléki hatósággal a településen lévő műemlékek listája.

Az Örökségvédelmi Nyilvántartás (OÉNY) szerint Orosháza város területén lévő műemlékek az alábbiak:

- Orosháza, 2396 hrsz iskola, 2395 hrsz ev.parókia és bazársor, 2394 hrsz Hangya üzletsor és magtár épületegyüttese
- Orosháza, 478 hrsz Evangélikus templom
- Orosháza, 3633/2 magtár
- Orosháza, 480 hrsz és 482/1 hrsz ev. parókia és volt iskola
- Orosháza, 3518 hrsz tájház
- Orosháza, 3107 hrsz Gémes-palota
- Orosháza, 0712/3 Holecska-féle tanyaház
- Orosháza, 0711 Monori csárda
- Orosháza, 0799/1 hrsz Geist Gáspár kastélya

A HELYI VÉDELEM ALATT ÁLLÓ ÉPÜLETEK ÉS EGYÉB ÉPÍTMÉNYEK, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

Az építmények listáját Orosháza Város Önkormányzat képviselő-testületének 30/2017. (XII.21.) önkormányzati rendelete a településkép védelméről 1. sz. melléklete tartalmazza.

Orosháza város területén a helyileg védett természeti értékek listáját Orosháza Város Önkormányzat képviselő-testületének 11/2011. (V.30.) önkormányzati rendelet 2. számú melléklete tartalmazza.

TÁRSADALOM

DEMOGRÁFIAI VISZONYOK

A társadalmi adatok alakulása fontos indikátora lehet a települési életminőségnek. Orosháza település földrajzi elhelyezkedésénél fogva kedvezőbb migrációs célpont lehetne a környező településekhez viszonyítva. Ennek ellenére az elmúlt öt évben folyamatosan csökken Orosháza lakossága. Ez a tény a fenntarthatóság és az élhetőség szempontjából elgondolkodtató. Áttanulmányozva az el- és bevándorlók számát, megállapítható, hogy ugyan az elvándorlások száma a vizsgált években meghaladta a betelepülők számát, de még így is jelentős a munkahelyek közelsége miatt a környékről az Orosházára betelepülők száma.

A lakosság előregedése jelent némi kockázatot az önkormányzat számára is, hiszen az ellátórendszer kapacitási igénye nagy valószínűséggel növekedni fog.

1. táblázat: lakónépesség és ingatlan adatok alakulása (KSH)

Idővonal	Lakónépesség	Lakásállomány (db)	A település területe (ha)
2013	29584	14079	20222
2014	28356	14049	20222
2015	28093	14066	20222
2016	27807	14060	20222
2017	27492	14065	20222

Orosháza népessége 27 492 fő (2017. KSH). A lakosságszám alapján a harmadik legnagyobb város Békés megyében. Az elmúlt években – ha kismertekben is – folyamatosan csökkent a város állandó népessége. Ezt jól mutatja, hogy a Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint 2008-ban 30 356-an éltek a városban, 2013-ban 29 584, 2017-ben a népesség pedig már csak 27 492 fő volt.

Az elmúlt 5 évben a lakosság száma folyamatos csökkenést mutat, amit leginkább a fiatalok elköltözése eredményez. A lakásállomány stagnál, jelentősen nem változott a lakások száma az elmúlt években.

Összességében megállapítható, hogy az évek óta tartó negatív migráció, a csökkenő természetes szaporodás következtében jelentős előregedés figyelhető meg. Ez a jelenség nemcsak a térségre, hanem országosan is megfigyelhető.

OKTATÁS, KÉPZÉS

Orosháza a térség kiemelt oktatási központja, óvodától a felsőoktatásig megtalálhatók oktatási intézmények. A városban több közoktatást biztosító intézmény található: Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola (1 székhely, 2 telephely), Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda (2 telephely), Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Szakiskola, Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium, Gyulai Szakképzési Centrum – Kossuth Lajos Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma, Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola, Orosháza Város Önkormányzata Napköziotthonos Óvodája (8 telephely), Forrás Református Óvoda, Lurkó Óvoda, Aprajafalva Óvoda. Két óvoda integrált intézményként működik (Eötvös Katolikus Óvoda, Hajnal Evangélikus Óvoda). Egyes intézmények székhelye nem a városban, de orosházi telephellyel is működnek a következő intézmények: Szilver Alapfokú Művészeti Iskola (Szentes), Kölcsey Ferenc Gimnázium (felnőttoktatás). A Kodolányi János Egyetem évek óta kínál felsőfokú képzést a hallgatóknak, 2011-től már három nappali szakon is (emberi erőforrások, gazdálkodás és menedzsment, turizmus-vendéglátás).

A város valamennyi óvodájának és iskolájának Pedagógiai Programja tartalmaz sajátos feladatokat: a teljesség igénye nélkül

Óvodák:	idegen nyelv, gyermektorna, úszás
Általános iskolák:	emelt szintű ének-zene, informatika, idegen nyelv, sportiskolai oktatás
Középiskolák:	emelt szintű tagozatok, sportiskola, felzárkóztató oktatás, tanfolyamok, szakiskolai képzések.

A középiskolások több mint 50%-a orosházi lakos, a többi a környező településekről jár az iskolákba vagy kollégista és néhány külföldi diák is tanul települési középiskolában (jellemzően a sportiskolai képzés okán).

A szakképzésben jelentős szerepet játszanak a város gazdasági társaságai, gyakorlati képzési lehetőségek, és munkahelyek biztosításával, valamint támogatással.

Az orosházi oktatási intézmények állapota összességében megfelelő, bár az épületek átlagéletkora igen magas. A karbantartási és felújítási feladatok ellátása jellemzően a fenntartó feladata, folyamatos ellátást igényel.

2. táblázat: közoktatási intézményekben ellátottak (óvoda, általános iskola) (KSH)

Időszak	Óvodába beírt gyermekek száma (fő)	Az általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban (db)	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	Általános iskolai főállású pedagógusok száma (fő)
2015. év	874	101	2184	208
2016. év	872	100	2111	206
2017. év	896	100	2027	214

Az oktatási rendszerben bekövetkező változások oka, hogy az általános iskolai osztályokban járó gyermekszám jelentős csökkenést mutat.

3. táblázat: közoktatási intézményekben ellátottak (középiskola, szakiskola) (KSH)

Időszak	Középiskolai osztályok száma a nappali oktatásban (db)	Középiskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	Gimnáziumi tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	Szakközépiskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)
2015. év	53	1310	809	501
2016. év	57	1341	862	479
2017. év	54	1299	891	408

EGÉSZSÉGÜGY

4. táblázat: egészségügyi statisztikák összefoglaló táblázata (KSH, Orosházi Kórház, Orosházi Polgármesteri Hivatal)

Időszak	2015	2016	2017	2018
Működő házi orvosok száma (fő)	13	11	11	11
Működő házi gyermekorvosok száma (fő)	5	5	5	5
Házi orvosokhoz tartozó körzeti ápolónők száma (fő)	15	14	12	N.A.
A házi orvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)	13	12	12	12
A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)	5	5	5	5
Csak felnőttek részére szervezett házi orvosok szolgálatok száma (szolgálat)	11	10	10	10
A házi orvosok ellátásában a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)	158942	153504	151033	N.A.

A házi gyermekorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)	36187	42262	38596	N.A.
A házi gyermekorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma (eset)	35765	42145	38470	N.A.
A házi gyermekorvosi ellátásban a látogatások száma összesen (eset)	422	117	126	N.A.
A házi orvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma (eset)	156444	151046	152921	N.A.
A házi orvosi ellátásban a lakáson történt beteglátogatás (eset)	2498	2458	1888	N.A.
Megjelenési esetek száma a járó beteg szakellátásban (székhely szerinti adat (eset))	nincs adat	333378	330342	N.A.
Beavatkozások száma a járó beteg szakellátásban (székhely szerinti adatok) (db)	nincs adat	163195 3	163977 4	N.A.
Gyógyszertárak száma (humán) (db)	8	8	8	8
Összes működő kórházi ágyak száma [db]	421	421	408+13	408+13
Az elbocsátott betegek száma a kórházakba [fő]	15158	15200	15061	14426
A kórházakban ténylegesen teljesített ápolási napok száma [nap]	104428	100802	99776	102037

Az egészségügyi ellátás adatai változatos képet mutatnak az elmúlt időszak tekintetében. A működő házi orvosok, a házi orvosi szolgálathoz tartozó védőnők, valamint a házi orvosok által ellátott szolgálatok száma is csökkent. Szintén csökkent a házi orvosi ellátásban résztvevők (megjelentek, meglátogatottak) száma is. A kórházi ágyak száma nem csökkent, a 421 ágyból 13 ágy nem 0-24 órában üzemel, hanem nappali kórházi ellátást nyújt. Ágy nem szűnt meg, csak a keresletnek megfelelő ellátást nyújt.

5. táblázat: Megyei egészségügyi összehasonlító adatok (Orosházi Kórház)

	Országos adat	Dél- Alföldi Régió	Békés megye
Rosszindulatú daganatok (C00-C97)	347847	47232	12837
Diabetes mellitus (E10-E14)	996247	143258	37277
Magasvérnyomás (hypertensiv) betegségek (I10I15)	3088421	436070	124408
Ischaemiás szívbetegségek (I20-I25)	1220585	181195	51157

A KSH oldalán elért adatok az országos, a régiós és a megyei összehasonlítást teszik lehetővé. Az Orosházi járás lakosságának egészségi állapota a megye teljes lakosságára jellemző módon az országosnál kedvezőtlenebb. A járásban a daganatos megbetegedések okozta korai

halálozáson belül első helyen férfiaknál és nőknél a légcső-, hörgő- és tüdő rosszindulatú daganata áll.

A keringési rendszer betegségei a járás teljes lakosságára vetítve – az országos és a megyei helyzethez hasonlóan - a vezető haláloknak számítanak; a 15-64 éves férfi lakosság körében a daganatos megbetegedések okozta halálozással azonos súlyúak.

SZOCIÁLIS ELLÁTÁS

6. táblázat: szociális ellátásra vonatkozó adatok (KSH, Orosházi Polgármesteri Hivatal)

Időszak	2015	2016	2017	2018
Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények működő férőhelyeinek száma (db)	224	224	224	224
Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézményeinek gondozottak száma (fő)	223	222	221	224
Időseket (is) ellátó nappali intézmények száma (db)	4	4	4	4
A tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények száma (db)	1	1	1	1
Az önkormányzat kezelésében levő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények száma (db)	4	4	4	4
Az önkormányzat kezelésében levő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények működő férőhelyeinek száma (db)	264	264	264	264
Az önkormányzat kezelésében levő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekben a gondozottak száma (fő)	257	255	254	264
Szociális étkeztetésben részesülők száma (fő)	576	628	620	N.A.
Házi segítségnyújtásban részesülők száma (fő)	380	354	324	N.A.
Idősek nappali ellátásában engedélyezett férőhelyek száma (db)	115	115	115	115
Idősek nappali ellátásában részesülők száma (fő)	104	123	147	94
Szociális alapszolgáltatásban és nappali ellátásban foglalkoztatottak száma összesen (fő)	45,5	51.1	83,4	62
Fogyatékosokat (is) ellátó nappali intézmények száma (db)	1	1	1	1
Fogyatékosok nappali ellátásában engedélyezett férőhelyek száma (db)	35	35	35	35
Népkonyhák száma (db)	0	0	0	1
Hajléktalanok nappali intézményeinek száma (db)	1	1	1	1

Hajléktalanok nappali intézményeinek napi átlagos forgalma (fő)	27	30	26	25
Időskorúak nappali ellátásában foglalkoztatottak száma (fő)	8	11,1	9	10
Családsegítő szolgálatok száma (db)	1	1	1	1
A családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma (fő)	780	579	1357	N.A.
Települési támogatás (pénzbeni és természetbeni) (eset)	1456	1570	1965	1768
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma (fő)	1364	1063	878	739

A szociális szolgáltatások lehetséges alanyai általában a kedvezőtlen életkörülmények között élők közül kerülnek ki, közülük is elsősorban az idősek, a betegek, a fogyatékosok és a hajléktalanok. A statisztikai adatok felhívják a figyelmet arra, hogy csökken a születések száma, növekszik a születéskor várható életkor, ezáltal a gyermekkorúak aránya fokozatosan csökken, az idős (60 éven felüli) korosztálynál pedig emelkedés várható, abban az esetben, ha az el- és odavándorlások adatait nem vesszük figyelembe. A szociális ellátó rendszer legnagyobb célcsoportját az idős korosztály adja. A lakosság korösszetétele, öregedése, az aktív népesség társadalmon belüli csökkenő aránya, jövedelmi viszonyai meghatározzák a szociális szolgáltatások iránti keresletet.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

2015-ben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma 1364 volt, ez 2017. év végére 878-ra csökkent.

Települési támogatás:

A települési támogatásra felhasznált összeg 2017-ben 63.684.000,- Ft volt, melyből a pénzbeli támogatás 39.239.000,- Ft, a természetbeni pedig 24.445.000,- Ft volt.

A települési támogatásban részesülők száma 2015-ben 1456 volt, amely 2017-re 1965 főre növekedett. 2017-ben a lakhatásokhoz kapcsolódó kiadások viseléséhez 541 fő, lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtandó támogatásban 13 fő, gyógyszerkiadások viseléséhez nyújtott támogatásban 29 fő, rendkívüli települési támogatásban 1328, egyéb települési támogatásban 54 fő részesült.

A települési támogatáson kívül egyéb önkormányzati támogatásban 2017. évben 268 fő részesült, ebből BURSA ösztöndíj jellegű támogatást 53, életkezdési támogatásban pedig 215 fő kapott.

GAZDASÁG

IPAR ÉS MEZŐGAZDASÁG

7. táblázat: Orosháza regisztrált gazdasági szervezetei

Időszak	2015	2016	2017
Regisztrált korlátolt felelősségű társaságok száma (db)	554	520	518
Regisztrált betéti társaságok száma (db)	189	174	166
Regisztrált szövetkezetek száma (év végén) (db)	11	11	10
Regisztrált egyéni vállalkozások száma (év végén) (db)	1332	1358	1428
Regisztrált részvénytársaságok száma (év végén) (db)	9	11	11
Regisztrált közkereseti társaságok száma (év végén) (db)	6	6	4
Regisztrált mezőgazdasági szövetkezetek száma (év végén) (db)	3	3	3
Regisztrált őstermelők száma (év végén) (db)	1370	1287	1233

A 2015. évi adatokhoz viszonyítva a gazdasági szervezetek számában összességében pozitív változás következett be. Ennek ellenére nagymértékű a csökkenés a korlátolt felelősségű társaságok, valamint betéti társaságok tekintetében, de erőteljes növekedése tapasztalható az egyéni vállalkozások számában.

Az elmúlt időszakban nagymértékben visszaesett a regisztrált őstermelők száma.

FOGLALKOZTATÁS, MUNKAERŐ-PIACI HELYZET

8. táblázat: álláskeresőkre vonatkozó adatok (bekes.munka.hu)

Orosháza járás	nyilvántartott álláskeresők száma (fő)						
	nemenként		legmagasabb iskolai végzettségenként				pályakezdő
	férfi	nő	<=8. ált	szakmunkás	érettségizett	diplomás	
2012	1 690	1 815	1 118	1 285	963	139	340
2013	1 830	1 835	1 207	1 316	991	151	429
2014	1 118	1 185	679	868	657	99	251
2015	1 026	1 067	648	753	598	94	261
2016	805	839	561	593	429	61	184

2017	640	700	472	485	332	51	149
2018	539	656	408	384	360	43	146
2019	489	561	327	359	316	48	108

A munkanélküliségi adatokban tekintetében egyértelmű pozitív változás mutatkozik az elmúlt évek vonatkozásában. Orosháza munkanélküliségi adatai nagyrészt közelítik az országos átlagot, egyes tényezők tekintetében pedig még kedvezőbbek is az országos átlagnál. A munkanélküliek száma minden képzettségi és foglalkoztatottsági szinten csökkent, a legnagyobb csökkenés a férfiak és a szakmunkás végzettségűek kapcsán figyelhető meg.

INFRASTRUKTÚRA

IVÓVÍZ, CSATORNA, VILLAMOSENERGIA, HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

9. táblázat: Infrastrukturális kiépítettség (KSH)

Időszak	2015	2016	2017
Közüemi ivóvízvezeték-hálózat hossza (km)	188,9	198,3	197,7
Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	13070	13134	13109
A közüemi szennyvízgyűjtő-hálózat (közcsatorna-hálózat) hossza (km)	147,8	147,8	147,8
A közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba (közcsatorna-hálózatba) bekapcsolt lakások száma (db)	11853	11904	11938
Villamosenergia-fogyasztók száma (db)	16470	17718	17575
Összes gázfogyasztók száma (db)	12681	12531	12714
A lakosságtól elszállított települési szilárd hulladék (tonna)	5238,7	5968,9	7168,3

Az infrastrukturális adatokban általában kismértékű emelkedés figyelhető meg az elmúlt évek során.

A közüemi ivóvízvezeték hálózat hossza a vizsgált időszakban közel 5%-kal emelkedett.

A jelen adatszolgáltatást megelőző időszakban lényegesen nagyobb volt az elszállított települési hulladék mértéke, de jelenleg újra emelkedő tendenciát mutat.

Az elszállított szelektív hulladék mennyisége (üveg, fém, papír, műanyag) 2017-ben 304,4 tonna, 2018-ban 503,8 tonna volt. Az elszállított zöldhulladék a 2017. évi 78,4 tonnához képest 2018-ban 163,1 t-ra emelkedett. A lomtalanítás során 2017-ben 190,7 tonna, míg 2018-

ban 257,4 tonna lom került elszállításra Orosházáról. A hulladékszállításba bevont lakások száma szintén nőtt, 9236 db-ról 13055 db-ra.

10. táblázat: Infrastrukturális ellátottság (KSH)

Időszak	2015	2016	2017
Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000 m ³)	1 272,25	1 313,97	1 373,79
Szolgáltatott összes villamos energia mennyisége (1000 kWh)	187 161	191 511	195 009
Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (átszámítás nélkül) (1000 m ³)	90 001	57 001,6	81 778,9

A szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége ingadozó. Ez CO₂ kibocsátás ingadozását is jelenti a vizsgált időszakban.

Sajnos ezek az adatok jellemzően nem a lakosság illetve a települési intézmények energiatudatosságát jelentik, hanem azt, hogy a lakosság jelentős része áll át a szilárd fűtőanyagokra a gáz használata helyett. Bár a 2015. és 2017. évi megemelkedett gázfogyasztás az extrém időjárásnak, az elhúzódó téli hidegnek, 2016. évben pedig a csökkenés az enyhe télnek is betudható.

Az elektromos energiafogyasztásban is enyhe emelkedés figyelhető meg az elmúlt időszakban. Ez növekedés azonban nem olyan jelentős, mint a gáz felhasználásban.

KÖRNYEZETI ELEMEEK

LEVEGŐ, ZÖLDFELÜLETI RENDSZER

11. táblázat: Orosháza légszennyezettségi adatai (KSH) (Forrás: OKIR)

Szennyezőanyag	2013	2014	2015	2016	2017	Összesen (kg)
1 - Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	660 748	577 788	568 102	456 371	322 914	2 585 923
2 - Szén-monoxid	179 733	326 768	289 697	216 213	120 490	1 132 901
3 - Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	1 202 834	1 412 750	1 382 794	1 196 618	634 927	5 829 923
7 - Szilárd anyag	20 478	16 371	14 116	13 906	15 381	80 252
973 - Összes szénhidrogén - kivéve CH ₄ - C-ban kifejezve	154	0	0	0	0	154

999 - Szén-dioxid	210 776 369	185 070 127	66 038 741	86 234 909	172 798 059	720 918 205
-------------------	----------------	----------------	------------	------------	----------------	----------------

A légszennyezettségi adatokat vizsgálva megállapítható, hogy a szennyező anyagok tekintetében többségében csökkenés figyelhető meg. A legnagyobb növekedés a szén-dioxid esetében tapasztalható.

A helyi építészeti és természeti értékek védelméről szóló 11/2011 (V. 30). önkormányzati rendelet 2. számú melléklete Orosháza helyi védettségű természeti értékeit taglalja.

A STRATÉGIA FELÜLVIZSGÁLATA

PRIORITÁSOK

A fenntartható fejlődéshez, mint központi célhoz szükséges a fenntarthatósági pillérek megerősítése. A megerősítések fontossági sorrendbe helyezésének prioritásuk szerint kell történnie. Az elsőrendű a szolgáltatási igények és problémák, kérdések felfedése az intézményi adatszolgáltatáson keresztül.

A prioritások felülvizsgálata fontos lépés a LA21 felülvizsgálatához kapcsolódóan. Az elmúlt időszak társadalmi, gazdasági és infrastrukturális változásai indokoltá teszik a prioritások átgondolását, és a helyzetértékelés felülvizsgálata is fontos útmutatást adhat a szükséges feladatokkal kapcsolatban. Az alábbi felsorolásban azokat az elemeket fejtjük ki részletesebben, ahol további intézkedések, javaslatok megfogalmazása indokolt.

Társadalmi prioritások: helyi egyetértés megteremtése a Város alapértékeiről, az egészséges életkörülményekről, a jelenlegi és jövő generációi számára szükséges feltételek biztosításával.

- társadalmi szemléletformálás a fenntarthatóság jegyében,
  - A társadalmi szemléletformálás fontossága elsősorban a környezeti adatok felülvizsgálata során kapott információk okán mutatkozik meg. A lakosság nagymértékben hozzájárulhat a fenntarthatóság növeléséhez, így a légszennyező anyagok kibocsátásának a csökkenéséhez, a hulladékmennyiség csökkenéséhez, a szelektív hulladékgyűjtés elterjesztéséhez. Megítélésünk szerint elsődleges szempont a lakosság öko-tudatosságának erősítése, tájékoztató, felvilágosító kampányok szervezése, amely tevékenységet igyekszünk minden közösségi rendezvényen előtérbe helyezni.
- intézményi működés hatékonyságának növelése
  - A helyzetértékelési adatokból kitűnik, hogy az intézmények kihasználtsága jelentősen javult az elmúlt években, így ez a folyamat kedvezőnek mondható. A további hatékonyságnövekedés az intézmények teljes vagy részletes infrastrukturális korszerűsítése nélkül jelentős mértékben nem megvalósítható. Ebben a folyamatban az elsődleges szempont az épületek energetikai korszerűsítése, ennek okán a felhasznált energia jelentős mértékű csökkenése. Az energetikai korszerűsítéshez kapcsolódóan a megújuló energiák használata is fontos prioritás. Mind az energetikai korszerűsítések, mind a megújuló energiák használata jelentős káros anyag kibocsátás csökkenést eredményez a településen, valamint javítja az intézményi célcsoportok komfortérzetét, az intézmények használhatóságát. Az Önkormányzat ennek okán folyamatosan törekszik azon pályázati források felkutatására és kihasználására, amelyek elősegítik a fenti célkitűzés megvalósítását.
- egészségügyi helyzet fejlesztése,

- A helyzetértékelési adatok alapján a keringési rendszer megbetegedéseinek kockázata megfelelő életvitellel és egészségmagatartással csökkenthető – megfelelő táplálkozás, dohányzás mellőzése, fizikai aktivitás, felismert és jól kezelt betegség.
A kedvezőtlen állapot felerősíti a primer és szekunder prevenció szükségességét. Az egészségi állapotot nem csupán az egyéni életmód, hanem az egyén szűkebb környezetének életkörülményei és a teljes társadalmi berendezkedés, gazdasági fejlettség is befolyásolja.
A Kormányhivatal Népegészségügyi osztályával történő együttműködéssel programok kidolgozásával, a járás lakosai egészségi állapotának és egészségmagatartásának rendszeres nyomon követése által valósul meg.
- szociális helyzet fejlesztése,
  - A helyzetértékelés felülvizsgálatai adatai alapján a szociális ellátórendszer kihasználtsága növekszik. A pénzbeli ellátásokat igénybe vevők száma szintén jelentősen nőtt a vizsgált időszakban. Megítélésünk szerint a szociális ellátás iránti igény trend jellegű, így az országos szociológiai és gazdasági folyamatokat is figyelembe véve fel kell készülni az ellátórendszer növekvő terhelésére, mind szakmai, mind intézményi, mind anyagi vonatkozásban.
- oktatás, képzés fejlesztése
  - Az oktatási rendszer kihasználtsága folyamatosan javul az elmúlt évek során. A gyermekszám változása nem indokolja az oktatási intézmények jelentős kapacitás bővítését. A minőségi fejlesztés azonban indokolt lehet, a fentiekben meghatározott infrastruktúra fejlesztés megvalósításával.
  - A munkanélküliségi adatok jelentős csökkenése ellenére továbbra is fontos prioritás a felnőttképzés/átképzés kapacitásainak és portfóliójának a növelése, elsősorban a térségben ismert hiány-szakmákra koncentrálni. Ezen prioritás megvalósításához civil és vállalati együttműködések kialakítása is elengedhetetlen.
- közbiztonság fejlesztése,
- kulturális élet gazdagítása,
- esélyegyenlőségi jogok biztosítása,
- közösségi közlekedés fellendítése
- gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése.

Gazdasági prioritások: jelentős mértékben támaszkodik az emberi munkaerőre, a megújuló energiaforrásokra, erőforrásokra és a nemzetgazdaság egésze szempontjából optimális gazdasági formációkra.

- nemzetközi együttműködés
- az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése,
- gazdasági élet fejlesztése

A gazdasági élet fejlesztése elsősorban a vállalkozásokon keresztül valósítható meg. A településen a vállalkozások döntő többségét a mikro- és kisvállalkozások teszik ki, ebből is igen nagy számban az egyéni vállalkozások képviseltetik magukat. A vállalkozások az országos átlagnak megfelelően tőkeszegények, kis alkalmazotti létszámúak. A vállalkozásfejlesztés, mint prioritás igen fontos, azonban együttműködésekben alapul. Ehhez kapcsolódóan az oktatási képzési lehetőségek fejlesztése, a tanácsadói lehetőségek fejlesztése, valamint a finanszírozási problémák megoldása egyaránt fontos. A vállalkozó szektor fejlesztéséhez és a pontos fejlesztési prioritások meghatározásához fel kell mérni az érintett vállalkozások igényeit és szükségleteit, majd ez alapján meghatározni a kitörési pontokat.

- ipar fejlesztése,
- mezőgazdaság fejlesztése,
- gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése,
- vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése
- szakemberek képzése.

Környezeti prioritások: a káros anyagoktól való védelemmel és a természeti erőforrások hatékony hasznosításával garantáljuk a lakosság hosszú távú jólétét, valamint a növény és állatvilág életkörülményeinek és sokszínűségének fennmaradását.

- környezet ismeret, környezettudatosság
  - A környezettudatosság fejlesztés a szemléletformáláson keresztül a legjobban megvalósítható. A környezeti és társadalmi szemléletformálást praktikus egy projektként kezelni.
- települési és épített környezet védelme,
- a lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, zaj)
  - A kibocsátási értékek csökkenése már megfigyelhető a település vállalkozásainál, azonban ezeket az értékeket tovább lehet javítani. A vállalkozások tájékoztatása, képzése elengedhetetlen ebben a témakörben, így a legfontosabb prioritásként javasoljuk vállalkozói fórumok szervezését ebben a témában.
  - A lakosság környezettudatosságához kapcsolódó szemléletformálásának része lehet a káros anyag kibocsátás csökkenésére vonatkozó felvilágosító kommunikáció megszervezése.
- infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése,
- energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása,
  - Az energiafelhasználás csökkentése mind az intézményi mind a vállalati szegmensben elengedhetetlen. A vállalkozói fórumokhoz kapcsolódóan ezen prioritást erősíteni tudjuk. Intézményi vonatkozásban az önkormányzat fejlesztési szándéka a meghatározó.
- zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása
- hulladékgazdálkodás: Orosháza Város Önkormányzata alapító tagja a Délkelet-Alföld Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer Létrehozását Célzó Önkormányzati

Társulásnak. A Társulás létrehozásának célja a hulladékgazdálkodás komplex megvalósítása volt, a bezárt korszerűtlen hulladéklerakók rekultivációja pályázati forrás bevonásával megvalósult, a hulladékszállítás a DAREH BÁZIS Zrt-vel kötött közszolgáltatási szerződés alapján valósul meg.

A MEGVALÓSÍTÁSI PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATA

Jelen fejezet célja, Orosháza város LA 21 programjában, a fenntarthatósági pillérekre vonatkozó prioritások megvalósításához szükséges részprogramok, projektek felülvizsgálata. A programban részletesen megtárgyalásra kerültek a várható eredmények és a megvalósítási körülmények, feltételek (cél, célcsoport, ütemezés, partnerek, beruházási költség, megvalósítási keretek).

A megjelölt fejlesztési programok ajánlások voltak, melyek a fenntarthatósági szempontok érvényesülését célozták, irányt mutattak a további feladatok kitűzéséhez.

Önkormányzati hatáskörön kívül eső célkitűzések is bekerültek a programokba, hiszen a fenntarthatóság csak a teljes közösség részvételével valósítható meg.

A város vezetésének, az Önkormányzat dolgozóinak és a civil szervezeteknek köszönhetően a megvalósítási program célkitűzései közül jó néhány megvalósult, illetve jelenleg megvalósulás alatt áll. A felülvizsgálat részletes eredményeit az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Néhány megvalósult illetve kivitelezés alatt álló projekt az alábbiakban kiemelünk.

TÁRSADALMI PILLÉR

SZEMLÉLETFORMÁLÓ KÖZÖSSÉGI FÓRUMOK SZERVEZÉSE A HELYI MÉDIA BEVONÁSÁVAL

- Általános- és középiskolai környezetvédelmi, természetvédelmi napok, programok, iskolai papírgyűjtés
- Önkormányzati projektek keretében megvalósuló szemléletformáló programok, események, környezetvédelmi és Öko-napok
- Csatlakozás a Te Szedd kampányhoz
- Csatlakozás az országos Mobilitási Hét programhoz
- Virágos Magyarország, Virágos Orosháza programok helyi megvalósítása
- Évi két alkalommal elektronikai hulladék és használt étolaj gyűjtő akció
- Illegális hulladéklerakók felszámolása,
- Önkéntes szemétszedési akciók

PREVENCIÓ ÉS REHABILITÁCIÓ MEGVALÓSÍTÁSA AZ EGÉSZSÉGÜGYBEN

- Védőnői, háziorvosi és gyermekorvosi szolgálat végzi ezeket a tevékenységeket, valamint civil szervezetek pályázat útján.
- Rózsaszín szalag séta (évente),
- Városi Kéklámpás Nap (évente),

- Melanóma szűrőnap,
  - Vértadások szervezése
  - Szűrőprogramok az Orosházi Polgármesteri Hivatal dolgozói részére,
  - Az Orosházi Kórház pályázata keretében Egészségfejlesztési Iroda működtetése
  - EFOP-1.8.2-17 pályázat prevenciós programjai
- Az alapellátás és népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztése - népegészségügy helyi kapacitás fejlesztése EFOP-1.8.19-17 „Az egészséges Orosházi járásért” pályázat keretében valósult meg az Orosházi Kórház szervezeti egységként működő Egészségfejlesztési Iroda.
- Az egészségfejlesztés terén a lakosság egészét célzó települési szintérprogramok a megfelelő kommunikációra és az érdekes programokra épülnek, erősítve az egyének és a közösségek felelősségérzetét saját és környezetük egészsége iránt.
- Az Egészségfejlesztési Iroda a szakmapolitikai elvárásoknak megfelelően segítséget nyújt a háziorvosi rendelőkhöz kapcsolódó alacsonyküszöbű, preventív jellegű pszichológiai ellátás megszervezéséhez, a mentális zavarban szenvedő betegek ellátásának fejlesztéséhez.
- Az egészségtudatosság elterjesztése szempontjából kiemelt figyelmet fordít a felnövekvő nemzedék egészségének megóvására az óvodás kortól, az egészséges táplálkozással és mozgással kapcsolatos ismereteinek elmélyítése, a szenvedélybetegségek kialakulásának megakadályozása, a kábítószer-kipróbálás és fogyasztás visszaszorítása, a különböző drogok szervezetre gyakorolt káros hatásainak megismertetése, a tanulók pozitív énképének, önértékelésének fejlesztése, a külső és belső tulajdonságok ismeretének szélesítése révén.
- Az egészségmagatartásban bekövetkező pozitív attitűdváltozás eléréséhez a lokálisan – nevelési, oktatási, intézményi, munkahelyi – megszervezésre kerülő szintérprogramok adnak lehetőséget.

SZOCIÁLIS HELYZET FEJLESZTÉSE

megvalósult és megvalósítás alatt álló:

- az ESZK nappali szociális ellátásba kapcsolt egyes telephelyeinek felújítása (Őszirózsa, Gyöngyvirág, Öreg Tölgy, Reménység Klubok)

- ESZK 24 új bölcsődei férőhely kialakítása a Könd utcán
- ESZK Platán Idősek Otthona energetikai célú felújítása
- ESZK Ezüst Fenyő Idősek Otthona energetikai célú felújítása
- ESZK Vadvirág Esély Klub energetikai célú felújítása
- szociális szolgáltatás fejlesztése a TOP-5.2.1-15 pályázati felhívás keretében, I. ütem benyújtott pályázat:
- ESZK Kisharang Bölcsőde férőhely bővítése, főzőkonyha kialakítása
- szociális szolgáltatás fejlesztése a TOP-5.2.1-15 pályázati felhívás keretében, II. ütem

OKTATÁS, KÉPZÉS ÉS INTÉZMÉNYI FEJLESZTÉSEK

- A jogszabályi változások következtében az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium esetében a szakközépiskolai képzés folyamatosan kivezetésre kerül.
- A Schola Humanitatis Alapítvány programja - amelynek célja a valamiben kiemelkedő diákok fejlesztésén, a tanulásukhoz szükséges időnként speciális körülmények biztosításán túl a társadalmi hátrányok kompenzálása - 2011. szeptember 1-ével került elindításra az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium intézményében. Orosháza Város Önkormányzata éves költségvetéséből fedezetet biztosít a tehetséggondozó program végrehajtására.
- Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégiumban a 4+4 éves gimnáziumi képzés újra bevezetésre került a 2015-2016 tanévben.
- A Gyulai Szakképzési Centrum – Kossuth Lajos Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma esetében fenntartóváltás történt, az új fenntartó a Nemzetgazdasági Minisztérium lett. Az iskola profiljából a hagyományos mezőgazdasági képzési szakok kivezetésre kerültek, helyettük az ipari képzés került előtérbe.
- Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium és a Szegedi Tudományegyetem összefogásának eredményeként a 2019/2020-as tanévtől tovább bővül a képzési lehetőségek sora Orosházán. Az egyetem kihelyezett, államilag támogatott gépészmérnöki képzést indított 2019 szeptemberében az intézményben.

- A Kodolányi Egyetemen, amely főiskolából egyetemi rangra emelkedett (2018. augusztus). Az orosházi székhelyintézményben a levelező tagozatok mellett elindultak a nappali képzések, valamint elindult a duális képzés.
- Orosháza Város Önkormányzata támogatásával a Kodolányi Egyetem ösztöndíj programot hirdetett a helyi diákok számára, ennek eredményeként egyre több hallgató térítésmentesen végezheti el az Egyetem szakjait.
- Megújult Orosháza Város Önkormányzata Napközi Otthonos Óvodájának székhelye és egy telephelye (Könd utca), valamint az Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola iskola tornaterme.

- A Gyulai Szakképzési Centrum – Kossuth Lajos Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma épülete a Nemzetgazdasági Minisztérium támogatásával felújításra került a kollégium és az ipari szakmunkás képzés épülete (teljeskörű energetikai korszerűsítés és részleges belső felújítás).
- Részben önkormányzati támogatással megújításra került az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda szabadtéri sportpályája.

KÖZBIZTONSÁG

Az Orosházi Rendőrkapitányság az illetékességi területén élők lélekszáma alapján Békés megye második legnagyobb rendőrkapitánysága.

A regisztrált bűncselekmények száma 2018-ban a 2017. évihez képest 6,3 %-kal csökkent. 2018-ban 344 bűncselekményt regisztráltak. Ez az elmúlt 20 év legalacsonyabb adata. .

A bűnözési gyakoriság, vagyis a 100.000 lakosra jutó bűncselekmények száma 2018. évben 1130 volt, amely a 2017-es 1259 számához képest jelentős mérséklődést jelent.

A kiemelten kezelt bűncselekmények esetében a bűncselekmények száma csökkent az előző évhez képest. A közterületen elkövetett bűncselekmény azonban csekély mértékben nőtt. A kiemelten kezelt bűncselekmények közül a testi sértések száma, a garázdaság, a lopások száma csökkent, a lakásbetörések száma emelkedett.

A nyomozások eredményessége jó színvonalú volt. Az eredményességi mutató 67,6%-ról 77,7%-ra emelkedett.

A közlekedésbiztonság terén 27,8%-kal kevesebb volt a közúti közlekedési balesetek száma 2017-hez képest.

Orosházán jól működik a szervezett polgárőrség, mely a rendőrség munkáját nagyban segíti.

KULTURÁLIS ÉS SPORTÉLET FELLENDÍTÉSE

Minden évben megrendezésre kerül:

- Településalapítási ünnepségsorozat
- Állami és nemzeti ünnepségek
- Orosházi Nyár rendezvénysorozat
- Augusztus 20-i rendezvénysorozat
- Augusztus 20-i Nemzetközi Lóverseny
- Gellértegyházáért Alapítvány rendszeres népi hagyományörző rendezvényei
- Családi Csobbanás rendezvénysorozat
- Színházi Esték – tavaszi és őszi évad
- Körzeti, megyei és országos diákolimpia sportversenyek 8-10 sportágban
- Egyéb szabadidősport rendezvények (pl. futóversenyek)
- Városi kispályás labdarúgó bajnokság, öregfiúk kispályás bajnokság, valamint kispályás labdarúgó tornák
- Karácsony Gála sportprogramok gyerekek és felnőttek részére
- Kulturális intézmények rendezvényei (előadások, fórumok, író-olvasó találkozók, családi- és gyermekprogramok, idősebb korosztály számára szervezett programok, találkozók, képzések)
- Sportegyesületi sportági versenyek, bajnoki fordulók
- Civil szervezetek rendezvényei, báljai

A városi rendezvények megvalósításáért felelős cégek (Petőfi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft., Orosházi Városüzemeltetési és Szolgáltató Zrt.) folyamatosan törekszik az események színvonalának és tartalmának jobbítására, számának növelésére.

Folyamatosan zajlik a település történelmi, néprajzi, szellemi örökségének tárgyi kultúrájának felkutatása.

Az Orosházi Értéktár Bizottság létrehozását a 280/2013. (X.31.) K.t. határozatával támogatta Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete, a Bizottság azóta gyűjt egyedi, megkülönböztetésre alkalmas, kiemelésre méltó értékeket az orosháziak széleskörű bevonásával. Munkáját a magyar nemzeti értékekről és hungarikumokról szóló törvény alapján végzi, az Orosházi Települési Értéktár – és az azt kiegészítő, országos szinten is egyediségnek számító Köznevelési Értéktár – a város területén fellelhető nemzeti értékeket tartalmazó gyűjtemény, mely folyamatosan bővül.

Jelenleg több mint 30 elemmel rendelkezik a helyi értéktár több kategóriában, közülük több a Békés Megyei Értéktárat is gazdagítja, a köznevelési értéktár meghatározó, egyediséget nyújtó szellemi, tárgyi köznevelési értékeink gyűjteménye. A gyűjteményben 33 helyi érték szerepel, a Helyi Értéktár Köznevelési Értéktárában pedig ezen felül 6 nyilvántartott elem található.

A nemzeti értékek gyűjtése, népszerűsítése, megismertetése, megőrzése és gondozása Orosházán kiemelt feladat. A helyi bizottság rendszeresen ülésezik, valamint az érintett fórumokon felhívásokat tesz közzé az értékek felkutatása érdekében. A helyi lakosság,

egyesületek, civil szervezetek részéről folyamatosak a megkeresések, ebből is arra következtethetünk, a helyi nemzeti értékek felkutatása és védelme prioritás a városban.

KÖZLEKEDÉS

- Start munkaprogram keretében járdafelújítási munkálatok zajlottak az elmúlt években több utcában is. 2019-ben a program az Orosházi Városüzemeltetési és Szolgáltató Zrt-vel kötött közszolgáltatási szerződés keretében folytatódott.

- 2018-ban megvalósult a Luther utca útfelújításának I. üteme (Dózsa Gy. utca és Eszperantó utca közötti szakaszon.) 2019 évben nyert az útfelújítás II. ütemére benyújtott pályázat, amely az Eszperantó utcától azt Arany János utcáig tartó szakaszt foglalja magában.

- Jelenleg folyamatban van 3 db elektromos gyorsöltő állomás kialakítása Orosházán (Előd utca, Gyopárosfürdőn a Fasor utcán, illetve az Alföld Gyöngye Hotel és Konferenciaközpont mellett). Az Önkormányzat törekszik arra, hogy a pályázati lehetőségek kihasználásával további elektromos töltőállomásokat is kialakítson pl. Dózsa György utca – villámöltő).

- 2019-ben megvalósult az okos-zebra kialakítása az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda előtti gyalogos átkelőhelynél, valamint a belvárosban a gyalogátkelőhelyeknél felfestett burkolati jelek figyelmeztetik az átkelőket a mobiltelefon használat és zenehallgatás okozta figyelmetlenségből eredő veszélyekre.

- Sikeresen pályázott az Önkormányzat a települési kerékpárút hálózat két ütemben történő felújítására, amelynek keretén belül kiépítésre kerül a kerékpárút a Gyopárosi út, Fasor utca és Kisvasút utca közötti szakaszon. Ezen kívül felújításra kerülnek a Bajcsy-Zsilinszky utcai, a Szarvasi úti és a Vásárhelyi úti kerékpárutak egyes szakaszai.
- Új parkolók épülnek a Bajnok, Kórház, Hajnal utca, Hajnal köz és Ady E. utcákban, valamint pályázati lehetőségek kihasználásával további parkolóhelyek kialakítására törekszik a város (pl. Dózsa Gy. utca).

KÖRNYEZETI PILLÉR

IVÓVÍZ-ELLÁTÁS, VÍZGAZDÁLKODÁS

2012 áprilisában került létrehozásra a Békés Megyei Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulások Konzorciuma, melynek képviselőit és munkaszervezeti feladatait a Közép-Békési Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás látja el. A Konzorcium nevében a Közép-Békési Társulás 2012-ben pályázatot nyújtott be Békés Megyei Ivóvízminőség-javító Program névvel az ivóvízminőség javítására, mely pályázat KEOP-1.3.0/09-11-2012-0009 kódszámmal került befogadásra. A Kormány az 1447/2013 (VII. 16.) Korm. határozatával elfogadta a projektet és hozzájárult a támogatási szerződés megkötéséhez, melyre 2013. szeptember 26-án került sor. A projekt kezdete 2013.09.30 volt, fizikai befejezésére: 2015. december 31.-én került sor.

A projekt kivitelezési munkálatai két részre bonthatóak.

I. Gerincvezetékek építése: a meglévő és üzemelő hálózatok bővítése, összekapcsolása. A projekt megvalósulása előtt két kistérségi vízellátó rendszer, az Orosházi- és a Közép-Békési vízellátó rendszer üzemelt a megyében. A projekt végén a kistérségi rendszerek egy irányítás technológiával „összekapcsolódtak”. A beruházás alatt összesen 316 kilométer távvezetékot fektettek le. Emellett négy településen új víztorony is épült.

A rekonstrukciós munkák keretében a településeken 85 km ivóvízvezetékot cseréltek, 597 darab mosató aknát és 604 darab tűzcsapot építettek be, emellett 8327 db házi bekötést cseréltek.

II. A projekt másik részében víztermelő telepeket, kutakat, bekötővezetékeket építettek és a tisztítás-technológiát alakították ki. A 665 települést magába foglaló regionális rendszer vízbázis oldala a Közép-békési Vízellátó Rendszer és az Orosházi Vízellátó Rendszer termelő telepeinek rekonstrukciójával és bővítésével (Lőkösháza, Csanádapáca, Újkígyós, Orosháza), valamint három új víztermelő telep (Kunágota, Kaszaper, Medgyesbodzás) létesítésével alakult ki. Emellett kiépült a tisztítástechnológia, valamint 30 új vízkutat létesítettek.

Orosháza vonatkozásában megvalósult a külterületi részek vezetékes ivóvízzel való ellátása. Pusztaszentornyán, Tatársáncon, Kiscsákon és Monoron került kiépítésre az ivóvízhálózat. Emellett rekonstrukciós munkákat is végeztek a város több területén.

A beruházás szükségességét az érintett településeken lévő egészségügyi határérték feletti ivóvíz arzén-, bór-, ammónia-, fluor- és nitrít tartalma igazolta. A fejlesztés befejeztével mintegy háromszázezer lakos számára biztosított az egészséges, az Európai Unió által előírt kritériumoknak is megfelelő ivóvíz.

A fentiekén kívül az önkormányzat folyamatosan törekszik a vezetékes ivóvíz ellátás biztosítására a még kiépítetlen területeken. Ezen beruházások pályázati forrás bevonásával vagy a Gördülő Fejlesztési Terv keretein belül tudnak megvalósulni. 2019-ben a Borostyán utcában épül ki az ivóvízvezeték. A többi ellátatlan terület kiépítése is szerepel a középtávú fejlesztési tervben.

CSATORNAHÁLÓZAT, SZENNYVÍZTISZTÍTÁS

Orosháza KEOP pályázati forrásból oldotta meg a szennyvízhálózat bővítését, valamint a szennyvíztisztító telep korszerűsítését.

A pályázat rövid bemutatása:

„Orosháza város csatornahálózat és szennyvíztisztító telep fejlesztése” tárgyú, KEOP-konstrukciós projektje megvalósítására 2011 szeptemberében került aláírásra a Támogatási Szerződés. A projekt keretében 62,5 km gerincvezeték és 15 km nyomóvezeték épült ki, valamint az új hálózatra kb. 3.200 ingatlan került rákötésre. Ezáltal a város csatornázottságának aránya 58%-ról 87%-ra emelkedett. Emellett a jelenlegi szennyvíztelep átalakításával egy 7600 m³/d szennyvíz mennyiség (58 500 LE) fogadására és tisztítására alkalmas korszerű műtárgysor épült. A fejlesztések mellett a meglévő műtárgyak és kiszolgáló berendezések rekonstrukció után felhasználásra kerültek. Az elmúlt 20 év alatt a jelenleg is üzemelő csatornahálózat sok helyen elhasználódott. A gépészeti berendezések elkorrodáltak, a szivattyúk elhasználódtak. Orosháza Város Önkormányzata a támogathatóság mértékéig élni kíván a pályázat által nyújtott rekonstrukció lehetőségével.

A csatornahálózat bekötés szabályairól és a közműcsatlakozásról, valamint a házi szennyvízhálózat kiépítéséhez nyújtható támogatási rendszerről a Települési Önkormányzatok saját rendeleteikben rendelkeznek.

A csatornahálózatra nem csatlakozott lakásoktól közszolgáltatás keretében a Orosházi Városüzemeltetési és Szolgáltató Zrt. – saját autóival -, mint engedéllyel rendelkező Társaság szállítja el az egyedi szennyvízgyűjtőkből a folyékony települési hulladékot az Alföldvíz Zrt. által üzemeltetett szennyvíztisztító telepre. A települési folyékony hulladékokkal kapcsolatos hulladékkezelési közszolgáltatásról az Önkormányzatok önkormányzati rendeletben rendelkeznek.

Fentiekén kívül az önkormányzat céljai között szerepel az ellátatlan területek szennyvízvezetékkel való kiépítése is, melyet pályázati forrásból vagy önerőből kell finanszíroznia.

A folyamatban lévő TOP-2.1.3-15-BS1-2016-00005 azonosító számú, csapadék és belvízvédelmi hálózat fejlesztése Orosházán elnevezésű projekt keretén belül egyes meglévő nyílt- és zárt csapadékvíz elvezető csatornák felújítására, valamint új zárt csatorna létesítésére kerül sor. A Szabadság tér csapadékvíz terheltségének a csökkentése érdekében a vasút felől érkező és jelenleg a főtéren átvezetésre kerülő csapadékvíz a Könd, Eszperantó, Eötvös utcákban kialakítandó 1.832,9 fm hosszú új zárt csatornába kerül átkormányzásra. A fejlesztés során jellemzően új nyomvonalon új zárt mederszelvények kerülnek kiépítésre. A Dózsa György utcában levő 1.327,8 fm hosszú zárt elvezető csatorna az új levezetési viszonyokhoz igazodóan teljes körűen átépítésre kerül. A fejlesztés során a meglévő nyomvonalon új zárt mederszelvények kerülnek kiépítésre. Sor kerül a piac területén levő és a piac csapadékvíz elvezetését biztosító, a Könd, Huba, Móricz Zs., Major, Kutasi, Sámsoni utcákban 2.655,9 fm hosszban meglévő zárt csatornának részleges felújítása. A fejlesztés során a meglévő zárt csatorna egyes szakaszainak az átépítése, egyes szakaszainak a tisztítása, egyes szakaszainak a kisebb javítása fog megtörténni.

A belterületi csapadékvizek egyik jelentős befogadjának a Keleti övcsatornának 1.347,9 fm hosszú belterületi szakasza felújításra kerül. A fejlesztés során a meglévő nyílt csatorna

eredeti medrének helyreállítása, valamint egyes szakaszokon burkolat átépítések történnek meg.

Zöldterületek védelme, fenntartása

- Önkormányzati forrásból a Hajnal utca és Pacsirta utca sarkán, az SOS Gyerekfalu támogatásával pedig a Dr. László Elek lakótelepen és az Ibolya utcán fitnesspark került kialakításra

- TOP-2.1.2-15 Zöld város I. ütem és TOP-2.1.2-16 Zöld város II. pályázatai keretében a város több pontján zöldfelületek kerülnek megújításra, kialakítása. Az I. ütem Orosháza-Gyopárosfürdő városrészen (Régi vasútállomás környéke, valamin az Alföld Gyöngye Hotel és Konferenciaközpont környezete), a II. ütem pedig a belvárosban (Széchenyi tér, katolikus templom kertje, evangélikus templom környezete, Táncsics Gimnázium előtti szoborpark és környezete) kerül megvalósításra.
- TOP-2.1.1-15 barnamezős beruházás keretében az Alföld Gyöngye Hotel és Konferenciaközpont mellett rendezvénytér kialakítására kerül sor, amely egyben nagymértékű zöldfelületi megújítást is magában foglal.
- TOP-1.2.1-15 turisztikai célú pályázat keretében az Orosháza-Gyopárosfürdő városrészen gumiburkolatú futókör kerül kialakításra az Északi-tó körül, valamint burkolt sétány az Északi- és a Középső-tó partján, egy interaktív játszótér létesül és megújításra kerül a Fürdő bejárata előtti közpark is.
- Az önkormányzat éves költségvetéséből évente több millió forintot költ fa- és cserjeültetésre, a növényállomány és a virágágyások karbantartására. Az elmúlt években az erdőterv szerint előírt feladatok is elvégzésre kerültek.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

A DAREH BÁZIS Hulladékgazdálkodási Nonprofit Zrt-t 2016. február 17. napján alapította a Délkelet-Alföld Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer Létrehozását Célzó Önkormányzati Társulást, amely 2018 májusa óta 99 önkormányzatot foglal magába. A DAREH BÁZIS Hulladékgazdálkodási Nonprofit Zrt. feladata a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás keretében vegyesen és elkülönítetten gyűjtött hulladék jogszabályoknak megfelelő átvétele, gyűjtése, szállítása, ill. az átvett, a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe tartozó hulladékok jogszabályoknak megfelelő kezelése.

A DAREH BÁZIS Hulladékgazdálkodási Nonprofit Zrt. jelenleg a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási feladatait Békés megye területén 75 településen látja el. A válogatóüzem Békéscsabán található. Hulladékátrakó állomás 3 településen (Orosháza, Szeghalom, Mezőhegyes) működik.

Orosházán a lakosság igénybe veheti a hulladékgyűjtő udvart is, ahová olyan elkülönítetten gyűjtött hulladék szállítható be, amely a háztartásokban életvitelszerűen keletkezik és megfelel a megszabott követelményeknek. (hulladéktípus, mennyiség). A településen komposztáló telep és szelektív hulladékgyűjtő szigetek is találhatóak. Az illegális hulladékok elszállítását az önkormányzat az Orosházi Városüzemeltetési és Szolgáltató Zrt-vel kötött Közszolgáltatási Szerződés keretein belül biztosítja. Évente két alkalommal elektronikai és használt étolaj gyűjtést is szervez az önkormányzat. Évi két alkalommal lomtalanítási akció is megvalósul. A lakosság tájékoztatása a helyi média bevonásával történik. A lakosság szemléletformálására a DAREH BÁZIS Zrt. és az Önkormányzat is folyamatosan törekszik.

GAZDASÁGI PILLÉR

IDEGENFORGALOM, TURIZMUS

- Új faházak létesítése a kemping területén: 2018. évben 5 db, 2019. évben pedig 4 db faház telepítése valósult meg.

- TOP-2.1.2-15 zöld város projekt I. ütem keretében egy 100 férőhelyes, a mai kor igényeinek megfelelő mozi kialakítása mellett további közösségi funkciók kialakítására kerül sor (bowling, biliárd) Orosháza-Gyopárosfürdön az Alföld Gyöngye Hotel konferenciaközpontjának átalakításával.

- TOP-2.1.1-15 barnamező projekt keretében egy, a városi nagyrendezvények megvalósítására alkalmas rendezvénytér kerül kialakításra az Alföld Gyöngye Hotel és Konferenciaközpont szomszédságában.

- TOP-1.2.1-16 turisztikai projekt keretében kialakításra kerül egy mászófallal felszerelt játszóház, valamint a gyopárosfürdői vasúti megálló szomszédságában kialakításra kerül egy interaktív játszótér és megújításra kerül a Fürdő bejárata előtti közpark is. Szintén Orosháza-Gyopárosfürdő városrészen gumiburkolatú futókör kerül kialakításra az Északi-tó körül, valamint burkolt sétány az Északi- és a Középső-tó partján,

IPARI PARK

Az ipari park Orosháza belterületének déli részén, a Mezőkovácsháza és Tótkomlós irányába kivezető utak között helyezkedik el, ahol számos ipari és kereskedelmi létesítmény található. Az ipari parkot a város önkormányzata 2000-ben alapította.

A mintegy 36,65 hektáros ipari parkban 14 működő vállalkozás folytat ipari, kereskedelmi tevékenységet, mintegy 453 fő foglalkoztatásával. Az ipari park területe jelenleg teljes mértékben kihasználásra került. Amennyiben további vállalkozások, befektetők jelentkeznek, úgy a jelenlegi terület bővítése vagy új ipari park létesítése szükséges.

AKCIÓK RÉSZLETES BEMUTATÁSA

TÁRSADALMI PILLÉR

Részprojektek	Projektek	Partnerek	Eddigi intézkedések összegzése		Ütemezés		
			Intézkedés státusza	Megtett intézkedés leírása	Rövidtáv	Közép táv	Hosszú táv
Társadalmi szemléletformálás	Szemléletformáló közösségi programok, események, fórumok szervezése és megvalósítása	Önkormányzat, intézmények, civil szervezetek, helyi lakosok	Megvalósítás alatt, folyamatos	Általános- és középiskolai környezetvédelmi, természetvédelmi napok, programok, iskolai papírgyűjtés Önkormányzati projektek keretében megvalósuló szemléletformáló programok, események, környezetvédelmi és Öko-napok Csatlakozás a Te Szedd kampányhoz Csatlakozás az országos Mobilitási Hét programhoz Virágos Magyarország, Virágos Orosháza programok helyi megvalósítása Évi két alkalommal	x	x	x

				elektronikai hulladék és használt étolaj gyűjtő akció			
Intézményi működés hatékonyságának növelése	Eszközbeszerzés a hatékonyabb intézményi működés érdekében	Önkormányzat, intézmények	<p>Megvalósult</p> <p>Folyamatban</p> <p>Előkészítés alatt</p>	<p>Az önkormányzati intézmények és szolgáltatások kapcsán pályázati források felhasználásával igyekszik az Önkormányzat segítséget nyújtani az eszközállomány fejlesztése érdekében (TOP-4.1.1-15 Kiss Ernő utcai orvosi rendelő felszerelése, EFOP-1.8.2-17 praxisközösség tagjainak eszköztámogatása, TOP-1.4.1-15 óvodák és bölcsőde eszközállományának bővítése)</p> <p>TOP-1.1.3-15 Gyermek- és Diákélelmezési Intézmény eszközállományának bővítése</p> <p>TOP-1.4.1-19 keretében bölcsőde eszközállományának fejlesztése</p> <p>Az intézmények saját költségvetésük keretében is fejlesztik eszközparkjukat</p>	x	x	

	A civil társadalom és a helyi közigazgatás szereplői közötti együttműködés fejlesztése	Önkormányzat, civil szervezetek	Folyamatos	Folyamatos egyeztetések	x	x	x
Egészségügyi helyzet fejlesztése	A város optimális környezet-egészségügyi helyzetének biztosítása	Önkormányzat	Folyamatos	Rendszeres hulladékgyűjtési akciók (évi 2 alkalom) használt olaj, elektronikai hulladék gyűjtése, Te Szedd akció, Virágos Magyarország, Virágos Oroszáza, illegális hulladéklerakók felszámolása, önkéntes szemétszedési akciók Egészséges és kulturált környezet biztosítása	x	x	x
	Prevenció és rehabilitáció megvalósítása az egészségügyben	Közzetű orvosok,	Megvalósítás alatt, folyamatos	Védőnői, háziiorvosi és gyermekorvosi szolgálat végzi ezeket a tevékenységeket, valamint civil szervezetek pályázat útján. Rózsaszín szalag séta (évente), Városi Kéklámpás Nap, Melanóma szűrőnap, Véradások szervezése,	x	x	x

				Szűrőprogramok az Orosházi Polgármesteri Hivatal dolgozói részére az Orosházi Kórház pályázata keretében Egészségfejlesztési Iroda működtetése EFOP-1.8.2-17 pályázat prevenció programjai			
Rendelők, eszközök, épületek felújításának biztosítása	Önkormányzat, Egészségügyi ellátással foglalkozó vállalkozások	Megvalósult Folyamatos Megvalósult Megvalósítás alatt Megvalósítás alatt	TOP-4.1.1-15 Orosháza, Kiss Ernő u. 25. szám alatti orvosi rendelő energetikai korszerűsítése és eszközbeszerzés EFOP-1.8.2-17 praxisközösség pályázat keretében eszközbeszerzés Dénes tanító utcai és Könd utcai háziorvosi rendelők felújítása, Könd utcán fogorvosi rendelő kialakítása és eszközbeszerzés	x	x	x	
Kórház épületeinek energetikai célú felújítása	Kórház, Magyar Állam	Előkészítés szükséges	Az Orosházi Kórház hatékony működéséhez szükséges energetikai célú felújítások	x	x	x	
Az Orosházi Kórház infekciókontroll tevékenységének fejlesztése	Kórház	Folyamatban	Célja egy olyan szervezeti kultúra, szemlélet megteremtése a fekvőbeteg szakellátást nyújtó	x	x	x	

				intézményekben, amelynek segítségével a dolgozók felismerik az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések kialakulásához vezető veszélyforrásokat a tevékenységek végzése során és javaslatokat fogalmaznak meg kivédésükre, lehetőség nyílik az előfordult hibák és nemkívánatos események tanulási céllal történő megbeszélésére, továbbá az intézmény vezetése aktívan közreműködik a betegellátással érintett helyiségek higiénés kockázatainak csökkentésében.			
	Egészségügyi rendszer kialakítása	Önkormányzat, Kórház, házi orvosok	Folyamatos	Az alapellátás tekintetében: - házi orvos, házi gyermekorvos és fogorvos tevékenységének biztosítása– önkormányzati feladatellátás keretében történik vállalkozó orvosokkal kötött szerződéssel. Azon esetekben, ahol az orvosi rendelő nem az orvos	x	x	x

				<p>tulajdona, akkor rendelőt vagy a Kórház helyiségében – a bérleti díj önkormányzati költségvállalással -, vagy önkormányzat tulajdonában álló helyiségben kerül biztosításra;</p> <p>- védőnői szolgálat működtetése az Orosházi Kórházon keresztül;</p> <p>- az Orosházi Polgármesteri Hivatal dolgozói részére egészségügyi szűrővizsgálatok megszervezésére kerül sor minden évben.</p>			
Szociális helyzet fejlesztése	Szociális szolgáltatások fejlesztése	Önkormányzat, alapítványok, szociális intézmények	<p>Megvalósult</p> <p>Megvalósult</p> <p>Előkészítés alatt</p> <p>Előkészítés alatt</p>	<p>az ESZK nappali szociális ellátásba kapcsolt egyes telephelyeinek felújítása (Őszirózsa, Gyöngyvirág, Öreg Tölgy, Reménység Klubok)</p> <p>ESZK 24 új bölcsődei férőhely kialakítása a Könd utcán</p> <p>ESZK Platán Idősek Otthona energetikai célú felújítása</p> <p>ESZK Ezüst Fenyő Idősek Otthona energetikai célú</p>	x	x	x

			Előkészítés alatt Folyamatban	felújítása ESZK Vadvirág Esély Klub energetikai célú felújítása Szociális szolgáltatás fejlesztése a TOP-5.2.1-15 pályázati felhívás keretében, I. ütem			
			Előkészítés alatt	ESZK Kisharang Bölcsőde férőhely bővítése, főzőkonyha kialakítása			
			Előkészítés alatt	Szociális szolgáltatás fejlesztése a TOP-5.2.1-15 pályázati felhívás keretében, II. ütem			
			Folyamatos	Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium,			

<p>Oktatás, képzés fejlesztése</p>	<p>Oktatási, képzési formák fejlesztése</p>	<p>Oktatási intézmények</p>	<p>Folyamatos</p>	<p>Szakgimnázium és Kollégiumban a 4+4 éves gimnáziumi képzés újra bevezetésre került a 2015-2016 tanévben.</p> <p>Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium és a Szegedi Tudományegyetem összefogásának eredményeként a 2019/2020-as tanévtől tovább bővül a képzési lehetőségek sora Orosházán. Az egyetem kihelyezett, államilag támogatott gépészmérnöki képzést indított 2019 szeptemberében az intézményben.</p> <p>A Kodolányi Egyetem orosházi székhelyintézményben a levelező tagozatok mellett elindultak a nappali képzések, valamint elindult a duális képzés.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>
---	---	-----------------------------	-------------------	--	----------	----------	----------

	„ÖKO iskola” programban való részvétel	Önkormányzat, oktatási intézmények	Folyamatos	Az Orosházi Táncsics Mihály Tehetséggondozó Gimnázium, Szakközépiskola, Általános Iskola és Kollégium minden intézménye részt vesz az öko iskolai program megvalósításában. Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola, az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Czina Sándor Tagintézménye és a Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium Örökös Ökoiskola címet nyertek 2019. évben.	x	x	
	Egészségnap/hét és környezetvédelmi nap/hét		Folyamatos	Kék Bolygó hét az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Rákóczitelepi Tagintézményében, Föld Napja programok az Eötvös Iskolában, és az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskolában iskolai természetismereti, környezetvédelmi programok és versenyek stb.	x	x	

Közbiztonság fejlesztése	Bűnmegelőzés és közbiztonság javítása	Önkormányzat	Előkészítés alatt Megvalósult Tervezett	Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő program Térfigyelő kamerahálózat kiépítése, bővítése	x	x	x
Kulturális élet fellendítése	Hagyományörző rendezvények szervezése, támogatása	Önkormányzat, városi intézmények, civil szervezetek, felajánlók, alapítványok	Folyamatos megvalósítás alatt	Minden évben megrendezésre kerülő fesztiválok - Orosházi Hagyományok Ízek versenye - Orosházi Nyár - Szent István Napi ünnepségsorozat Augusztus 20-i Nemzetközi Lóverseny	x	x	x
	Rendszeres szabadtéri nyári programok		Folyamatos megvalósítás alatt	Minden évben megrendezésre kerül: - Orosházi Nyár - Árpád-kerti Piknik - Szent István Napi ünnepségsorozat - Augusztus 20-i Nemzetközi Lóverseny - egyéb, városi és civil szervezetek által megvalósított nyilvános közösségi programok az éves rendezvénynaptár szerint	x	x	x

	Sportrendezvények	Önkormányzat, egyesületek, civil szervezetek, iskolák	Folyamatos megvalósítás alatt	<p>Minden évben megrendezésre kerül:</p> <ul style="list-style-type: none"> - körzeti, megyei és országos diákolimpia sportversenyek 8-10 sportágban - Egyéb szabadidősport rendezvények - Városi kispályás labdarúgó bajnokság, öregfiúk kispályás bajnokság, kispályás labdarúgó tornák - Karácsony Gála sportprogramok gyerekek és felnőttek részére - Sportegyesületi sportági versenyek, bajnoki fordulók 	x	x	x
	Ifjúsági programok	Önkormányzat, intézmények, civil szervezetek, felajánlók, alapítványok, egyesületek, önkéntesek	Folyamatos megvalósítás alatt	<ul style="list-style-type: none"> - Mikulás Futás - Gyermeknap - Folyamatos drog- és egyéb prevenció tanácsadás - tanulássegítő tréningek gyerekeknek több korosztályban - ifjúsági programok, tréningek a Diáktanyán - szervezeti tréningek pl. pénzügyi tudatosság fejlesztése 	x	x	x

	Programok a középkorú- és idős korosztály számára	Önkormányzat, szociális intézmények, civil szervezetek, felajánlók, alapítványok	Folyamatos megvalósítás alatt	<ul style="list-style-type: none"> - rendszeres kirándulások (saját vagy közösségi szervezésben) - színházi előadások, tavaszi és őszi évad - rendszeres tematikus foglalkozások - szabadidőkörök és klubok 	x	x	x
	A település történelmi, néprajzi, szellemi örökségének tárgyi kultúrájának felkutatása	Önkormányzat, civil szervezetek, alapítványok	Folyamatos megvalósítás alatt	<ul style="list-style-type: none"> - Nagy Gyula Területi Múzeum folyamatos munkája - Gellértegyházáért Alapítvány rendszeres népi hagyományörző rendezvényei - Helyi Értéktár működtetése - Díszítő Művészeti Kör foglalkozásai, rendezvényei 	x	x	
Esélyegyenlőségi jogok biztosítása	Esélyegyenlőségi programok végrehajtásának támogatása az oktatásban	Önkormányzat, intézmények	Folyamatos Folyamatos Folyamatos	<p>Tehetséggondozó programok megvalósítása az általános- és középiskolai oktatásban</p> <p>Bursa Hungarica ösztöndíj program</p> <p>Orosházi Helyi Esélyegyenlőségi Program rendszeres aktualizálása</p>	x	x	x

			Folyamatos	<p>Az Orosházi Táncsics Mihály Tehetséggondozó Gimnázium, Szakközépiskola, Általános Iskola és Kollégium esélyegyenlőségi projektekkel segíti a hátrányos helyzetű tanulókat: Útravaló Ösztöndíj Program a sikeres továbbtanulás érdekében.</p>			
			Folyamatos	<p>Orosháza Város Önkormányzata támogatásával a Gyulai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma hiányszakképzés (12 fő kilencedikes gépi forgácsoló tanuló) támogatása, tehetséggondozással kapcsolatos programok, szakmai rendezvények, foglalkozások anyagi háttérének megteremtése.</p>			
			Folyamatos	<p>Orosháza Város Önkormányzata</p>			

				támogatásával a Kodolányi Egyetem ösztöndíj programot hirdetett a helyi diákok számára, ennek eredményeként egyre több hallgató térítésmentesen végezheti el az Egyetem szakjait.			
	A fogyatékkal élők jogainak biztosítása	Önkormányzat, szociális szervezetek	Folyamatos Folyamatos	Intézmények akadálymentesítése Orosházi Helyi Esélyegyenlőségi Program rendszeres aktualizálása	x	x	x
	Fogyatékkal élők integrálása és aktív foglalkoztatása	Önkormányzat, vállalkozások	Folyamatos Folyamatos Folyamatos	SZEFO Zrt. megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása, Vadvirág Esély Klub értelmi sérült fiatalok éves foglalkoztatása Orosházi Helyi Esélyegyenlőségi Program rendszeres aktualizálása	x	x	x
	Akadálymentesítés	Önkormányzat	Folyamatos Folyamatos	Intézmények akadálymentesítése Orosházi Helyi Esélyegyenlőségi Program rendszeres aktualizálása	x	x	x
Közösségi közlekedés fellendítése	Közösségi közlekedés (tömegközlekedés) szervezése	Önkormányzat, szolgáltató	Folyamatos	Közszolgáltatási szerződés alapján a helyi autóbusz-közlekedés biztosítása (DAKK Zrt.)			x

	Gyalogos közlekedés	Önkormányzat, befektetők,	Megvalósítás alatt, folyamatos	Orosháza város területén meglévő gyalogjárdák folyamatos javítása lakossági észrevételek, igények alapján, hiányos járdaszakaszok kiépítése – folytonosság biztosítása, szükség szerinti akadálymentesítések elvégzése (Start munkaprogram és közszolgáltatási szerződés, valamint önkormányzati költésvetés alapján). Gyalogátkelőhelyek létesítése	X	X	X
	A biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek biztosítása	Önkormányzat, civil szervezetek, kerékpáros egyesület	Megvalósítás alatt, folyamatos	Város területén található kerékpárutak üzemeltetésének keretein belül akadálymentes átkelők biztosítása, burkolat folytonosságának rendszeres ellenőrzése, felületi, valamint szerkezeti hibák lokális javítása a balesetmentes közlekedés érdekében. Kerékpárosokra vonatkozó KRESZ táblák ellenőrzése, szükség szerinti cseréje.	X	X	X

				TOP-3.1.1-15 pályázat I. és II. üteme keretében kerékpárút kiépítése, felújítása			
	Országos jelentőségű kerékpárutak építése		Megvalósult	Orosháza-Békéscsaba közötti út rehabilitáció keretein belül kerékpárút építés	x	x	x
	Térségi jelentőségű kerékpárutak építése		Megvalósult	Orosháza – Kakasszék közötti kerékpárút építése	x	x	x
	Turisztikailag frekventált területek személygépjármű terhelésének csökkentése	Önkormányzat, civil szervezetek	Tervezés alatt	A város területén és közvetlen környezetében található turisztikai látványosságokhoz kerékpárutak kiépítése, ezekhez bérelhető kerékpárok biztosítása	x	x	x
Gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése	Fókuszban az Orosházán élő fiatalok és családtagjaik	Orosházi fiatalok és családjaik, civil szervezetek		Továbbtanulással, munkavállalással kapcsolatos tájékoztató programok az oktatási intézményekben és az Orosházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának közreműködésével		x	x

KÖRNYEZETI PILLÉR

Részprojektek	Projektek	Partnerek	Eddigi intézkedések összegzése		Ütemezés		
			Intézkedés státusza	Megtett intézkedés leírása	Rövidtáv	Közép táv	Hosszútáv
Környezet ismerete, környezettudatosság	Orosháza Környezetvédelmi Programja	Önkormányzat	Megvalósítandó	A tervben foglaltak végrehajtása	x	x	
	Települési hulladékgazdálkodási terv f	Önkormányzat	-	A tervben foglaltak végrehajtása	x		
	Helyi hulladékgazdálkodás jogi szabályozása	Önkormányzat	Folyamatos	Jegyzői hatáskörben	x	x	x
	Környezetvédelmi akciók megvalósítása	Önkormányzat, civil szervezetek	Folyamatos	Önkormányzati projektek keretében megvalósításra kerülő akciók	x	x	x
	Faültetések, zöldítések, zöldfelületek megújítása és növelése	Önkormányzat, civil szervezetek, lakosság	Folyamatos	Pályázatok és önkormányzati költségvetés bevonásával, Virágos Magyarország, Virágos Orosháza, TOP-2.1.2 zöld város konstrukció I. és II. ütem, lakossági kezdeményezések	x	x	x

	Nyilvánosság a Város környezeti ügyeivel kapcsolatban	Önkormányzat, civil szervezetek, helyi média	Folyamatos	Internet (www.orosshaza.hu , www.oroscafe.hu , Orosházi Élet, Orosházi Városi Televízió	x	x	x
Települési és épített környezet védelme	Zöldterületek fenntartása	Önkormányzat, Civil szervezetek, Városüzemeltetési és Szolgáltató Zrt., lakosság	Folyamatos	Közszolgáltatási szerződés alapján	x	x	x
	Egyedi fák, fasorok védelme		Folyamatos	11/2011.(V.30.) számú helyi rendelet alapján	x	x	x
	Természet közeli élőhelyek védelme	Orosháza Város Önkormányzata civil szervezetek Nemzeti Park	Folyamatos	11/2011.(V.30.) számú helyi rendelet alapján	x	x	x
	Tájsebek feltérképezése és helyreállítása	Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség	Megvalósult	A DAREH Önkormányzati Társulás KEOP-2.3.0 rekultivációs projektje keretében a felhagyott hulladéklerakó rekultivációja megvalósult	x	x	x
	Helyi jelentőségű védett területek arányának növelése, a védelemre tervezett területek védetté nyilvánításának lefolytatása	Önkormányzat, civil szervezetek	Folyamatos	11/2011.(V.30.) számú helyi rendelet alapján	x	x	x

	Országos Ökológiai Hálózatba tartozó területek használatának korlátozása	Orosháza Város Önkormányzata civil szervezetek, Nemzeti Park, Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség	Folyamatos	Natura 2000 területek a hasznosítási célnak megfelelő művelése	x	x	x
	Műemléki épületek, helyi jelentőségű épített értékek, régészeti lelőhelyek védelme, a város építészeti emlékeinek felújítása	Önkormányzat, OÉNY	Folyamatos	Alábbi rendeletek, illetve szabályzat megalkotására került sor az elmúlt 2 évben: <ul style="list-style-type: none"> - Orosháza Város Önkormányzat képviselő-testületének 12/2015 (V.27.) önkormányzati rendelete a közterület-használat rendjéről - Orosháza Város Önkormányzat képviselő-testületének 30/2017. (XII.21.) önkormányzati rendelete a településkép védelméről - Orosháza Város Önkormányzat képviselő-testületének 11/2011. (V.30.) önkormányzati rendelet a helyi építészeti 		x	x

				és természeti értékek védelméről a természeti értékeket tartja számon - Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének (9/2017.(III.31.) önkormányzati rendelete Orosháza Város Helyi Építési Szabályzatáról (HÉSZ)			
	Tájvédelmi tevékenység	Önkormányzat, lakosság	Folyamatos	Rendszeres hulladékgyűjtési akciók (évi 2 alkalom), illegális hulladéklerakók felszámolása, lakossági önkéntes hulladékgyűjtés	x	x	x
A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól	Környezetminőség javítása, élhető, egészséges városi környezet kialakítása	Önkormányzat	Folyamatos	Költségvetés függvényében történik	x	x	
	Allergén növényekkel kapcsolatos intézkedések	Önkormányzat	Folyamatos	Folyamatosan történik	x		
	Utak pormentesítése	Önkormányzat	Folyamatos	Költségvetés függvényében történik	x	x	x
	A felszíni és felszín alatti	Önkormányzat,	Folyamatos	Többnyire bejelentés			

	vizeket szennyező illegális hulladékteleülítő helyek felszámolása	civil szervezetek, szolgáltató		alapján a közterület-felügyelet, és a polgárőrség intézkedik	x	x	x
	Záportározók, vízgyűjtő medencék kialakítása		Folyamatos karbantartás	Kapacitása megfelelő, karbantartása folyamatos, bővítés nincs tervezve		x	x
	Zajterhelés megelőzése		-	Egyedi intézkedés alapján történik	x	x	x
	Kerti hulladékok komposztálásának elősegítése		Folyamatos	A DAREH Önkormányzati Társulás KEOP-1.1.1 hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztésére irányuló projektjének keretében megvalósult: családi házas övezetben igényelhető házi komposztáló edényzet által.	x	x	x
Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése	Orosháza és térsége szennyvíztisztító telep rekonstrukciója, és bővítése, a szennyvízelvezető rendszer fejlesztése és felújítása	Önkormányzat, szolgáltató	Megvalósult	A KEOP-1.2.0 Orosháza Város csatornahálózat és szennyvíztisztító telep fejlesztése		x	x
			Előkészítés alatt	Szennyvízelvezető rendszer fejlesztése megvalósítandó feladat,			
			Folyamatban	„A” jelű szennyvízáttemelő felújítása			

	Belterületi csapadékvíz- elvezetés és gyűjtés	Önkormányzat	Folyamatban	TOP-2.1.3-15 pályázat keretén belül a csapadékvíz hálózat egyes szakaszainak felújítása, bővítése		x	x
	Integrált városfejlesztés Békés megyében	Önkormányzat	Megvalósult Folyamatban	Városfejlesztési projektek (közösségi terek kialakítása) megvalósítását az Önkormányzat pályázati források igénybevételével finanszírozta (Főtér és belváros). TOP-2.1.1-15 barnamezős beruházás, TOP-2.1.2-15 zöld város I. ütem, TOP- 2.1.2-16 zöld város II. ütem, TOP-1.2.1-16 turisztika pályázatok megvalósítása		x	
	Önkormányzati tulajdonú kül- és belterületi meglévő közutak fejlesztése, földburkolatú utcákban aszfalt utak kiépítése	Önkormányzat	Folyamatos Folyamatos Folyamatos	Város kezelésében álló burkolt utak rendszeres ellenőrzése (útellenőri szolgálat), ütközők, útsüllyedések kijavítása, utak víztelenítéséről történő gondoskodás (tavaszi, őszi padkanyesés, ároktisztítás). Forgalomtechnikai lehetőségek felülvizsgálata, szükség szerinti módosítások elvégzése. Földes utak éves	x	x	x

			Éves költségvetés függvényében	karbantartása. Földes utak felújítása További önkormányzati tulajdonú belterületi utak építését az Önkormányzat pályázati forrás igénybevételel valósítja meg:			
			Megvalósult Folyamatban	Luther utca I. ütem Luther utca II. ütem			
			Előkészítés alatt	Téglagyári út			
			Előkészítés alatt	Leromlott városrész rehabilitálása – Dankó utca, Sámsoni utca			
	Lakossági Járdaépítési Program	Önkormányzat, lakosság	Megvalósítás alatt, folyamatos	Lakossági jelzések alapján START Munkaprogram keretein belül, közszolgáltatási szerződés alapján és önkormányzati költségvetésből meglévő járdaszakaszok felújítása	x	x	x
	A kerékpárút bel és külterületi szakaszának felújítása, bővítése	Önkormányzat	Folyamatban	TOP-3.1.1-15 pályázat I. és II. üteme keretében kerékpárutak felújítása és új szakasz építése		x	x
			Megvalósult	Orosháza – Kakasszék összekötő kerékpárút építése			
Energiafelhasználás hatékony és megújuló	Napenergia hasznosítási és alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata,	Önkormányzat, Intézmények		Önkormányzati intézmények energetikai célú fejlesztése megújuló	x	x	x

lehetőségeinek kihasználása	energetikai célú felújítás		Megvalósult Megvalósult Megvalósult Folyamatban Folyamatban Folyamatban Folyamatban Folyamatban	energia hasznosításával: TOP-4.1.1-15 Kiss Ernő utcai orvosi rendelő TOP-4.2.1-15 Nappali szociális ellátás fejlesztése (4 nappali ellátási helyszín) TOP-1.4.1-15 Óvodák felújítása Orosházán (1 székhely, 1 telephely) TOP-3.2.1-16 Polgármesteri Hivatal épületének felújítása TOP-1.1.3-16 Diákélelmezési Intézmény épületének felújítása TOP-4.2.1-16 Platán Idősek Otthona felújítása TOP-4.2.1-16 Ezüst Fenyő Idősek Otthona és a Vadvirág Esély Klub felújítása TOP-4.2.1-16 Diákélelmezési Intézmény és 6 óvodai telephely épületének energetikai célú felújítása			
--	----------------------------	--	--	--	--	--	--

	Napelempark kialakítása	Önkormányzat	Folyamatban	TOP-4.2.2-15 Napelempark kialakítása Orosháza-Gyopárosfürdőn intézményi villamos energia felhasználás csökkentése érdekében	x	x	x
Zöldterületek védelme, fenntartása	Belterületi fasorok fokozatos megújítása és lecserélése	Önkormányzat	Folyamatos	Anyagi lehetőségek függvényében történik	x	x	x
	Meglévő közparkok megújítása és új közparkok kialakítása	Önkormányzat	Folyamatos	Anyagi lehetőségek függvényében történik		x	x
	Önkormányzati zöldfelületek megújítása, bővítése	Önkormányzat	Megvalósítás alatt Folyamatban	TOP-2.1.2-15 Zöld város beruházás Orosháza-Gyopárosfürdőn TOP-2.1.2-16 Zöld város beruházás megvalósítása a belvárosban			
	Szabványos játszótér kialakítása	Önkormányzat	Folyamatban	TOP-1.2.1-16 Turisztikai beruházás interaktív játszótér kialakítása Orosháza-Gyopárosfürdőn	x	x	x
Hulladékgazdálkodás	Települési illegális hulladéklerakó helyek felszámolása	Önkormányzat, lakosság	Folyamatos	Közszolgáltatási szerződés, valamint önkéntes lakossági akciók keretében	x	x	x
		Önkormányzat, Intézmények, civil szervezetek,	Folyamatos	„Te szedd” akcióban való részvétel	x	x	

		lakosság					
	Hulladékgyűjtő udvar(ok) kialakítása	Önkormányzat, közszolgáltató	Megvalósult	A DAREH Önkormányzati Társulás KEOP-1.1.1 hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztésére irányuló projektjének keretében kialakított újrahasználati központok, hulladékudvarok fenntartása	x	x	x
	Házhoz menő hulladékgyűjtés	Önkormányzat, közszolgáltató	Megvalósult	A DAREH Önkormányzati Társulás KEOP-1.1.1 hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztésére irányuló projektjének keretében kialakított kétkukás rendszer üzemeltetése	x	x	x
	Építési és bontási hulladékok hasznosítása	VÜRT Zrt., építési vállalkozók	Folyamatos	Megfelelő előkezelést követően útalapba való felhasználás, értékesítés	x	x	x

	A hulladékgazdálkodási közszolgáltatóval kötött szerződés alapján Orosháza Városában a hulladékgyűjtés, szállítás és kezelés mind az Önkormányzat, a lakosság és a közszolgáltató meglégedésére	Önkormányzat, közszolgáltató	Folyamatos, a projekt folyamatban	A DAREH Bázis Hulladékgazdálkodási Nonprofit Zrt. által a regionális hulladékgazdálkodási rendszer működtetése	x	x	x
--	---	------------------------------	-----------------------------------	--	---	---	---

GAZDASÁGI PILLÉR

Részprojektek	Projektek	Partnerek	Eddigi intézkedések összegzése		Ütemezés		
			Intézkedés státusza	Megtett intézkedés leírása	Rövidtáv	Közép táv	Hosszútáv
Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése	Önkormányzati bevételek növelése	Önkormányzat	Folyamatos	Intézményi struktúra folyamatos átalakítása, a feladat-ellátás költségeinek pontos megállapítása, ezáltal a térítési díjak tényadatokhoz történő igazítása	x	x	x
	Hatékony intézményi struktúra kialakítása	Önkormányzat, intézmények	Folyamatos	Önkormányzati döntés alapján intézmények integrációja, feladatok átszervezése az önkormányzati feladat-ellátás hatékonyságának növelése érdekében	x	x	x
	Pályázatokkal kapcsolatos monitoring	-	Folyamatos	A pályázatok megvalósulásának folyamatos ellenőrzése mind a közreműködő szervezet, mind maga az önkormányzat részéről	x	x	x

Ipar fejlesztése	Szakképzett munkaerőt foglalkoztató vállalatok letelepedésének kiemelt támogatása	Termelők, vállalkozók	Folyamatos Megvalósult	Infrastruktúrával ellátott területek kedvezményes áron történő értékesítése, munkaerőképzés tárgyi feltételeinek további biztosítása Munkásszálló létesítése munkavállalók szálláshelyének biztosítása érdekében		x	x
	Nagy hozzáadott értékű termékeket előállító vállalatok letelepedésének kiemelt támogatása	Termelők, vállalkozók	Előkészítés alatt	Alapvetően helyi iparüzési adókedvezmény biztosítása, továbbá munkahelyteremtés ösztönzése		x	x
	Környezetbarát technológiák alkalmazása	Vállalkozások	Előkészítés alatt	Alapvetően helyi iparüzési adókedvezmény biztosítása			x
	Megújuló energiákra alapozott ipar telepítése	Befektetők, Önkormányzat	Előkészítés alatt	Alapvetően helyi iparüzési adókedvezmény biztosítása, továbbá munkahelyteremtés ösztönzése	x		
	Szálláshely létesítése foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	Önkormányzat, Vállalkozások	Megvalósult	A helyi vállalkozások foglalkoztatási, munkaerőpiaci helyzetének javítása érdekében 100 férőhelyes munkásszálló került kialakításra.	x	x	x

Mezőgazdaság fejlesztése	Vegyszermentes háztáji termékek előállítása	Gazdálkodók	Folyamatos	Az Orosházi Hagyományok Ízek verseny évente kerül megrendezésre, ami többek között ezt a célt is szolgálja. kiállítást rendeznek, ahol a kis (háztáji) termelők bemutatják termékeiket, és az azokból előállított termékeket (pl. lekvárok, befőttek, savanyúságok, méz- mézeskalács, kézműves termékek, házkészítésű füstölt kolbász, szalámi, orosházi csíramalé, kovászos kenyér, libamájtermékek, házi készítésű sajtok, orosházi szappan)	x	x	x
	Helyi kistermelők piaca	Gazdálkodók	Folyamatos, de jelenleg szünetel	Kistermelői piac megvalósítása helyi termelők kistermelői élelmiszer-előállítók számára (Oros-Kosár), a fogyasztói szokások átalakulása okán, hogy az előállított jó minőségű termékek közvetlen a terelőtől a fogyasztóhoz kerülnek.	x	x	x

Gazdasági szektor fejlesztése							
	Fórumok, kiállítások szervezése a helyi vállalkozások számára	Önkormányzat, meghívott előadók	Rendszeres	Az aktuális információk, pályázati lehetőségek, jogszabályi háttér információinak átadása.	x	x	x
	Az Orosházi piac fejlesztése	Önkormányzat, termelők	Előkészítés alatt	TOP-1.1.3 Vásárcsarnok felújítása, piac területének fejlesztése	x	x	x
	Mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása	Önkormányzat, állami szervek, vállalkozások	Előkészítés alatt	Helyi vállalkozások munkahelyteremtésének ösztönzése egyedi adó- vagy egyéb kedvezményekkel pályázattal rendszerben	x	x	x
	Környezetbarát technológiák alkalmazása	Vállalkozások	Megvalósítás alatt	Aktuális pályázati források felhasználása		x	x
Idegenforgalom, turizmus fellendítése	Turisztikai célú fejlesztések	Önkormányzat	Megvalósult	Új faházak létesítése a kemping területén: 2018. évben 5 db, 2019. évben pedig 4 db faház telepítése valósult meg.			
			Folyamatban	TOP-2.1.2-15 zöld város projekt I. ütem keretében egy 100 férőhelyes, a mai kor igényeinek megfelelő mozi kialakítása mellett további közösségi funkciók kialakítására kerül sor (bowling, biliárd) Orosháza-		x	x

			<p>Folyamatban</p> <p>Előkészítés alatt</p>	<p>Gyopárosfürdön az Alföld Gyöngye Hotel konferenciaközpontjának átalakításával.</p> <p>TOP-2.1.1-15 barnamező projekt keretében egy, a városi nagyrendezvények megvalósítására alkalmas rendezvénytér kerül kialakításra az Alföld Gyöngye Hotel és Konferenciaközpont szomszédságában.</p> <p>TOP-1.2.1-16 turisztikai projekt keretében kialakításra kerül egy mászófallal felszerelt játszóház, valamint a gyopárosfürdői vasúti megálló szomszédságában kialakításra kerül egy interaktív játszótér és megújításra kerül a Fürdő bejárata előtti közpark is. Szintén Orosháza-Gyopárosfürdő városrészen gumiburkolatú futókör kerül kialakításra az Északi-tó</p>			
--	--	--	---	---	--	--	--

				körül, valamint burkolt sétány az Északi- és a Középső-tó partján.			
Komplex turisztikai tájékoztatórendszer kialakítása	Önkormányzat	Folyamatos	Turisztikai tájékoztató táblák a városban, Gyopárosfürdőn				
		Megvalósult	www.oroshaza.hu weboldal átalakítása				
		Folyamatos	www.gyoparosfurdo-oroshaza.hu weboldal folyamatos megújítása	x	x		
		Folyamatos	Gyopárosfürdő és Orosháza közösségi oldalon történő népszerűsítésének folyamatos fenntartása				
Uszoda, rekreációs központ kialakítása	Önkormányzat, Magyar Állam	Tervezés alatt	Tanuszoda kialakítása a belvárosban				
		Előkészítés alatt	TOP-7.1.1 Rekreációs központ kialakítása Orosháza-Gyopárosfürdőn		x	x	

INDIKÁTOROK

	Indikátorok	2012	2017	2018	2019	2020	2021	2022
TÁRSADALOM	Állandó lakónépesség száma (fő)	29.777	27492					
	Belföldi vándorlási különbözet (fő)	-209 (2011. évben)	-93					
	Élve születések száma (fő)	219	214					
	Halálozások száma (fő)	440	454					
	Háziorvos és házi gyermekorvosok száma (fő)	18	16					
	A háziiorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)	173.871	151.033					
	A házi gyermekorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek a meglátogatottak száma (eset)	38.368	38.596					
	Gyógyszertárak száma (db)	8	7					
	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	1.568	1.340					
	Rendszeres szociális segélyben	216	1965					

részesülők száma (fő) 2012. /Települési támogatás (pénzbeni és természetbeni) (eset) 2017.							
Óvodás gyermekek száma (fő)	932	896					
Óvodai főállású pedagógusok száma (fő)	85	88					
Általános iskolai tanulók száma (fő)	2.061	2027					
Általános iskolai főállású pedagógusok száma (fő)	185	214					
Bűncselekmények száma (db)	660	378					
A települési könyvtárak beiratkozott olvasóinak száma (fő)	4.487	2.308					
A települési könyvtárak könyvtári egységei (db)	104.028	67.790					
Kulturális rendezvények száma (db)	156	210					
Kulturális rendezvényeken részt vevők száma (fő)	44.568	56.994					

	Indikátorok	2012	2017	2018	2019	2020	2021	2022
GAZDASÁG	Pályázatok száma	18	23					
	önkormányzati bevételek összesen (Ft)	9.851.785 e Ft	3.924.307 e Ft					
	önkormányzati kiadások összesen (Ft)	9.240.352 e Ft	4.707.525 e Ft					
	adóbevételek (Ft)	1.243.344 e Ft	1.796.000 e Ft					
	összes felvett támogatás (Ft) (kizárólag az Önk. esetében (intézmények nélkül) EU-s projektek kapcsán támogatás + önerő kiegészítés összesen)	0 Ft	1.623.237 e Ft					
	összes elnyert pályázati forrás (Ft)	0 Ft	1.873.605 e Ft					
	összes kifizetett pályázati önerő (Ft)	0 Ft	39.796 e Ft					
	bejegyzett vállalkozások száma, pénzügyi szektor (db)	10	10					

Indikátorok		2012	2017	2018	2019	2020	2021	2022
KÖRNYEZET	Összes elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (t)	9.328	7168,3					
	a lakosságtól szelektív hulladék-gyűjtésben elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (t)	n.a.	304,4					
	Lakásállomány (db)	14.075	14.065					
	Közüzemi ivóvízvezeték-hálózat hossza (km)	186	197,7					
	Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	13.300	13109					
	Közüzemi szennyvízcsatorna-hálózat hossza (km)	79	147,8					
	Közcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	9.549	11938					
	Villamosenergia-fogyasztók száma (db)	17.631	17575					
	Az összes gázcsőhálózat hossza (km)	244	246,1					
	Összes gázfogyasztók száma (db)	12.498	12714					
	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)	12.995	13.055					
	Összes belterületi közút hossza (km)	179,768	179,768					
	Összes belterületi burkolt közút hossza (km)	120,278	120,278					
Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000 m ³)	1.295	1373						

Összes szolgáltatott villamos energia mennyisége (1000 kWh)	167.788	195.009					
Összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (1000 m ³)	89.492	81778					
Összes elvezetett szennyvíz mennyisége (1000 m ³)	1.640	1476					
erdő művelési ág aránya a terület használatban (%) (KSH: település területe: 20.222 ha; Önk: erdő: 61 ha)	0,3	0,3					
összes területi zöldterület nagysága (m ²)	470.736	594.549					
Játszóterek tornapályák, pihenőhelyek száma (db)	353	359					